

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอเนื้อหาในบทนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ตอนประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ตอนที่ 2 พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนที่ 3 พัฒนาการทางการเมืองไทยในช่วงหลังการปฏิรูปการเมืองไทย (พ.ศ. 2540) โดยพิจารณาใน 2 ประเด็น คือ องค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย และเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย ทั้งนี้ในส่วนสุดท้ายจะเป็นการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเมืองของชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับองค์ประกอบและเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย และเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบกับเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การนำเสนอเนื้อหาส่วนนี้จะประกอบไปด้วยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ปัจจัยเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	1,206	48.2
หญิง	1,098	43.9
ไม่ตอบ	196	7.8
รวม	2,500	100.00
อายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
25 และต่ำกว่า	324	13.0
26 - 35	777	31.1
36 - 45	703	28.1
46 - 55	646	25.8
56 - 65	32	1.3
ไม่ตอบ	18	0.7
รวม	2,500	100.00
ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าอนุปริญญา	483	19.3
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	428	17.1
ปริญญาตรี	1,223	48.9

ตาราง 4.1 (ต่อ)

รายได้ (บาท/เดือน)	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	245	10.2
อื่นๆ เช่น ม.3 ม.6 ปวส. เป็นต้น	87	3.5
ไม่ตอบ	25	1.0
รวม	2,500	100.00
อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มวิชาชีพ/วิชาการ เช่น รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ เป็นต้น	817	32.7
ลูกจ้างบริษัทเอกชน	576	23.0
กลุ่มพาณิชย์กรรม เช่น เจ้าของกิจการธุรกิจ ค้าขาย เป็นต้น	487	19.5
อาชีพอิสระ เช่น แรงงานฝีมือ เกษตรกร เป็นต้น	546	21.8
อื่นๆ เช่น ข้าราชการบำนาญ นักศึกษา ค้าขาย รับจ้างทั่วไป	58	2.3
ไม่ตอบ	16	0.6
รวม	2,500	100.00
รายได้ (บาท/เดือน)	จำนวน	ร้อยละ
5,001 – 10,000	552	22.1
10,001 – 20,000	1,029	41.2
20,001 – 30,000	652	26.1
30,001 – 40,000	248	9.9
40,001 ขึ้นไป	11	0.4
ไม่ตอบ	8	0.3
รวม	2,500	100.00

จากการสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล สามารถวิเคราะห์ผลได้ดังนี้

ปัจจัยเรื่องเพศ ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด เป็นเพศชาย จำนวน 1,206 คน คิดเป็นร้อยละ 48.2 ที่เหลือเป็นหญิง จำนวน 1,098 คน คิดเป็นร้อยละ 43.9 ทั้งนี้มีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8

ปัจจัยเรื่องอายุ ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด มีอายุระหว่าง 26–35 ปี จำนวน 777 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1 รองลงมา มีอายุระหว่าง 36–45 ปี จำนวน 703 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 อายุระหว่าง 46–55 ปี จำนวน 646 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 โดยผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนน้อยที่สุดอายุระหว่าง 56–65 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ทั้งนี้มีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

ปัจจัยเรื่องระดับการศึกษา ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 1,223 คน คิดเป็นร้อยละ 48.9 รองลงมาสำเร็จการศึกษาในระดับต่ำกว่าอนุปริญญา จำนวน 483 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 สำเร็จการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 428 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 โดยผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนน้อยที่สุดสำเร็จการศึกษาในระดับอื่นๆ เช่น ม.3 ม.6 ปวส. เป็นต้น จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 ทั้งนี้มีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

ปัจจัยเรื่องอาชีพ ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดประกอบอาชีพในกลุ่มวิชาชีพ/วิชาการ เช่น ราชการ/รัฐวิสาหกิจ เป็นต้น จำนวน 817 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 รองลงมาประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างบริษัทเอกชน จำนวน 576 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 ประกอบอาชีพอิสระ เช่น แรงงานฝีมือ เกษตรกร เป็นต้น จำนวน 546 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 โดยผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนน้อยที่สุดประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น ข้าราชการบำนาญ นักศึกษา ค้าขาย รับจ้างทั่วไป เป็นต้น จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 ทั้งนี้มีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6

ปัจจัยเรื่องรายได้ ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001–20,000 บาท จำนวน 1,029 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,001–30,000 บาท จำนวน 652 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 กลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,001–10,000 บาท จำนวน 552 คน คิดเป็นร้อยละ 22.1 โดยผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนน้อยที่สุดมีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4 ทั้งนี้มีผู้ไม่ตอบคำถามดังกล่าว จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ส่วนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เป็นการสุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจงเพื่อให้ได้ข้อมูลเจาะลึกจากผู้ที่เคย และได้มีโอกาสสังเกตการณ์พฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองของชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมีโอกาสได้ติดต่อสัมพันธ์กับชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างใกล้ชิดจำนวนจังหวัดละ 5 คน คือ ปลัดจังหวัด ตัวแทนหอการค้าจังหวัด แรงงานจังหวัด ประธานหรือกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือตัวแทนฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งอยู่ในจังหวัดที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 จังหวัด รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จำนวน 50 คน

ตอนที่ 2 พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การนำเสนอเนื้อหาส่วนนี้จะประกอบไปด้วย พฤติกรรมทำให้ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง การให้คำวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมืองและรัฐบาล การให้การสนับสนุนพรรคการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตาราง 4.2–4.7

ตาราง 4.2 พฤติกรรมการให้ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
1. การสนใจติดตามข่าวสาร ทางการเมือง	420 (16.8)	908 (36.3)	860 (34.4)	243 (9.7)	63 (2.5)	6 (0.2)	3.55 (.96)	มาก
2. การสนใจติดตามข่าวสาร ทางการเมืองจากสื่อ								
2.1 หนังสือพิมพ์	334 (13.4)	756 (30.6)	821 (32.8)	396 (15.8)	122 (5.0)	62 (2.5)	3.33 (1.06)	ปานกลาง
2.2 วิทยุกระจายเสียง	287 (11.5)	549 (22.0)	773 (30.9)	546 (21.8)	265 (10.6)	80 (3.2)	3.01 (1.2)	ปานกลาง
2.3 วิทยุโทรทัศน์	580 (23.2)	817 (32.7)	667 (26.7)	272 (10.9)	135 (5.4)	29 (1.2)	3.58 (1.1)	มาก
2.4 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต เป็นต้น	282 (11.3)	552 (22.1)	670 (26.8)	498 (19.9)	411 (16.4)	87 (3.5)	2.92 (1.26)	ปานกลาง
3. การสนใจติดตามการจัดเวที อภิปรายของกลุ่มผลประโยชน์ ต่างๆ	223 (8.9)	613 (24.5)	887 (35.5)	487 (19.5)	258 (10.3)	32 (1.3)	3.02 (1.11)	ปานกลาง
4. การสนใจติดตามการหาเสียง เลือกตั้งในระดับต่างๆ								
4.1 ท้องถิ่น	424 (17.0)	833 (33.3)	794 (31.8)	350 (14.0)	76 (3.1)	23 (0.9)	3.48 (1.03)	มาก
4.2 ชาติ	434 (17.4)	840 (33.6)	773 (30.9)	315 (12.6)	62 (2.5)	76 (3.0)	3.52 (1.01)	มาก
5. การขอบุคคลุยก์แลกเปลี่ยน ถกเถียงข่าวสารทางการเมืองใน หมู่ผู้สนใจทางการเมือง	246 (9.8)	647 (25.9)	1,015 (40.6)	439 (17.6)	144 (5.8)	9 (0.4)	3.17 (1.02)	ปานกลาง
6. การขอให้ข่าวสารข้อมูลทาง การเมืองแก่ชาวบ้านประชาชน ในชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่	250 (10.0)	643 (25.7)	986 (39.4)	456 (18.2)	155 (6.2)	10 (0.4)	3.15 (1.03)	ปานกลาง
7. การสนใจติดตามข่าวสาร ทางการเมืองส่งผลต่อตนเอง								
7.1 ทำให้มีความรู้ความ เข้าใจข้อเท็จจริงต่างๆ ทาง การเมือง	305 (12.2)	833 (33.3)	907 (36.3)	386 (15.4)	54 (2.2)	15 (0.6)	3.38 (.96)	ปานกลาง
7.2 ทำให้ไปใช้สิทธิ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	433 (17.3)	876 (35.0)	810 (32.4)	306 (12.2)	58 (2.3)	17 (0.7)	3.53 (.99)	มาก
7.3 ทำให้อยากเข้าไปมี ส่วนร่วมทางการเมืองใน รูปแบบต่างๆ	292 (11.7)	677 (27.1)	930 (37.2)	396 (15.8)	196 (7.8)	9 (0.4)	3.19 (1.09)	ปานกลาง

ตาราง 4.2 (ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล	
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)		
8. ผลของการพูดคุยเรื่องการเมืองกับบุคคลอื่น									
8.1 เป็นการให้ข่าวสารทางการเมืองกับผู้ที่พูดคุยด้วย	295 (11.8)	806 (32.2)	931 (37.2)	317 (12.7)	121 (4.8)	30 (1.2)	3.34 (1.01)	ปานกลาง	
8.2 เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่พูดคุยด้วย	210 (8.4)	789 (31.6)	986 (39.4)	405 (16.2)	83 (3.3)	27 (1.1)	3.26 (.94)	ปานกลาง	
8.3 เป็นประโยชน์ต่อตัวท่านเอง	245 (9.8)	715 (28.6)	1,013 (40.5)	390 (15.6)	95 (3.8)	42 (1.7)	3.25 (.97)	ปานกลาง	
9. บั๊จจัยที่มีผลต่อการไม่สนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง									
9.1 ไม่มีเวลา	403 (16.1)	646 (25.8)	875 (35.0)	423 (16.9)	100 (4.0)	53 (2.1)	3.34 (1.07)	ปานกลาง	
9.2 การสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์แต่อย่างไรร	308 (12.3)	583 (23.3)	877 (35.1)	524 (21.0)	162 (6.5)	46 (1.8)	3.14 (1.09)	ปานกลาง	
9.3 ก่อให้เกิดความเครียด	428 (17.1)	680 (27.2)	764 (30.6)	470 (18.8)	130 (5.2)	28 (1.1)	3.33 (1.12)	ปานกลาง	
9.4 สารระของข่าวสารทางการเมืองเชื่อถือไม่ได้	380 (15.2)	698 (27.9)	892 (35.7)	405 (16.2)	88 (3.5)	37 (1.5)	3.36 (1.04)	ปานกลาง	
	เฉลี่ยรวม							3.29 (.58)	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์พฤติกรรมการให้ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมการให้ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.29$) เมื่อศึกษาในรายประเด็นย่อยผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมการให้ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง ดังนี้

ประเด็นการสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$)

โดยผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 908 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 เห็นด้วยในระดับมาก และอีกจำนวน 860 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ประเด็นความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อต่างๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อวิทยุโทรทัศน์ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$)

ทั้งนี้ มีประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลางด้วย คือ การสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์ ($\bar{x} = 3.33$) จากสื่อวิทยุกระจายเสียง ($\bar{x} = 3.01$) และจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ($\bar{x} = 2.92$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อวิทยุโทรทัศน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 817 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 เห็นด้วยในระดับมาก และอีกจำนวน 667 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

การสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 821 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 756 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 เห็นด้วยในระดับมาก

การสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อวิทยุกระจายเสียง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 773 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 549 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 เห็นด้วยในระดับมาก

การสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต เป็นต้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 670 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 552 คน คิดเป็นร้อยละ 22.1 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นการสนใจติดตามการจัดเวทีอภิปรายของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสนใจติดตามการจัดเวทีอภิปรายของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.02$)

โดยผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 887 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 613 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นการสนใจติดตามการหาเสียงเลือกตั้งในระดับต่างๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสนใจติดตามการหาเสียงเลือกตั้งในระดับต่างๆ โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับคือ ระดับชาติ ($\bar{x} = 3.52$) และระดับท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.48$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการสนใจติดตามการหาเสียงเลือกตั้งในระดับชาติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 840 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 เห็นด้วยในระดับมาก และอีกจำนวน 773 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการสนใจติดตามการหาเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 833 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 เห็นด้วยในระดับมาก และอีกจำนวน 794 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ประเด็นการขอพูดคุยแลกเปลี่ยน ถกเถียงข่าวสารทางการเมืองในหมู่ผู้สนใจทางการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามขอพูดคุยแลกเปลี่ยน ถกเถียงข่าวสารทางการเมืองในหมู่ผู้สนใจทางการเมือง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.17$)

โดยผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,015 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 647 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นการขอให้ข่าวสารข้อมูลทางการเมืองแก่ชาวบ้าน/ประชาชนในชุมชนที่อาศัยอยู่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามขอให้ข่าวสารข้อมูลทางการเมืองแก่ชาวบ้าน/ประชาชนในชุมชนที่อาศัยอยู่ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.15$)

โดยผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 986 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 643 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นการสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองส่งผลต่อตนเองในประเด็นต่างๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองส่งผลต่อตนเอง คือ ทำให้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$)

ทั้งนี้ มีประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลางด้วย คือ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจข้อเท็จจริงต่างๆ ทางการเมือง ($\bar{x} = 3.38$) และทำให้อยากเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ ($\bar{x} = 3.19$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองส่งผลทำให้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 876 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 เห็นด้วยในระดับมาก และอีกจำนวน 810 คน คิดเป็นร้อยละ 32.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองส่งผลทำให้มีความรู้ความเข้าใจข้อเท็จจริงต่างๆ ทางการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 907 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 833 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองส่งผลทำให้อยากเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 930 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 677 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นการพูดคุยเรื่องการเมืองกับบุคคลอื่นส่งผลในประเด็นต่างๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามพูดคุยเรื่องการเมืองกับบุคคลอื่นส่งผลในประเด็นต่างๆ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ เป็นการให้ข่าวสารทางการเมืองกับผู้ที่พูดคุยด้วย ($\bar{x} = 3.34$) เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่พูดคุยด้วย ($\bar{x} = 3.26$) และเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ($\bar{x} = 3.25$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการพูดคุยเรื่องการเมืองกับบุคคลอื่นเป็นการให้ข่าวสารทางการเมืองกับผู้ที่พูดคุยด้วย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 931 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 806 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการพูดคุยเรื่องการเมืองกับบุคคลอื่นเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่พูดคุยด้วย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 986 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 789 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการพูดคุยเรื่องการเมืองกับบุคคลอื่นเป็นประโยชน์ต่อตนเอง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,013 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 715 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นปัจจัยที่มีผลต่อการไม่สนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อการไม่สนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ สาระของข่าวสารทางการเมืองเชื่อถือไม่ได้ ($\bar{x} = 3.36$) รองลงมาคือ ไม่มีเวลา ($\bar{x} = 3.34$) ก่อให้เกิดความเครียด ($\bar{x} = 3.33$) และการสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์แต่อย่างใด ($\bar{x} = 3.14$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นสาระของข่าวสารทางการเมืองเชื่อถือไม่ได้มีผลต่อการไม่สนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 892 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 698 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นไม่มีเวลามีผลต่อการไม่สนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 875 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 646 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการก่อให้เกิดความเครียดมีผลต่อการไม่สนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 764 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 680 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์แต่อย่างใดมีผลต่อการไม่สนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 877 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 583 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 เห็นด้วยในระดับมาก

ในส่วนผู้ตอบแบบสัมภาษณ์พบว่า ชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่ให้ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำ โดยติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นหลัก รองลงมาคือ การขบพุดคุยแลกเปลี่ยนถกเถียงข่าวสารทางการเมืองระหว่างกัน เนื่องจากการขยายตัวของเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้สื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย การสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองของชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาจากทั้งความสนใจเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล และการถูกชี้นำด้วยวิธีการต่างๆ

การให้ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง ส่งผลให้ชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับรู้ข่าวสารทางการเมือง และอยากแสดงออกทางการเมือง โดยเฉพาะการไปเลือกตั้งและการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง

ส่วนกลุ่มที่ไม่สนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นเพราะความเบื่อหน่ายในพฤติกรรมของนักการเมืองและสถานการณ์ทางการเมือง โดยเห็นว่าปัญหาทางการเมืองเกิดจากการที่นักการเมืองมีพฤติกรรมทุจริตคอร์รัปชัน และคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนและพรรคพวกเป็นสำคัญ และสถานการณ์ทางการเมืองมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้มีการเลือกตั้งหลายครั้ง

ตาราง 4.3 พฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
1. การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งใน ระดับ	830	776	582	223	58	31	3.85	มาก
1.1 ท้องถิ่น	(33.2)	(31.0)	(23.3)	(8.9)	(2.3)	(1.2)	(1.06)	
1.2 ชาติ	910	754	548	186	53	49	3.93	มาก
	(36.4)	(30.2)	(21.9)	(7.4)	(2.1)	(2.0)	(1.04)	

ตาราง 4.3 (ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
2. เหตุปัจจัยของการไปใช้สิทธิ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	941 (37.6)	775 (31.0)	559 (22.4)	169 (6.8)	29 (1.2)	27 (1.1)	3.98 (.99)	มาก
2.1 เป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ดี								
2.2 เป็นการแสดงออกทาง การเมืองในระบอบ ประชาธิปไตย	914 (36.6)	760 (30.4)	579 (23.2)	200 (8.0)	29 (1.2)	18 (0.7)	3.94 (1.01)	มาก
2.3 การเลือกตั้งเป็นกระบวนการ ทางการเมืองที่สำคัญใน ระบอบประชาธิปไตย	908 (36.3)	767 (30.7)	583 (23.3)	192 (7.7)	29 (1.2)	21 (0.8)	3.94 (1.01)	มาก
2.4 การเลือกตั้งเป็นการให้ ความชอบธรรมแก่รูปแบบ ทางการเมือง	780 (31.2)	773 (30.9)	657 (26.3)	231 (9.2)	39 (1.6)	20 (0.8)	3.81 (1.03)	มาก
2.5 การเลือกตั้งเป็นการให้ความ ชอบธรรมแก่ตัวผู้ปกครอง	666 (26.6)	790 (31.6)	729 (29.2)	260 (10.4)	38 (1.5)	17 (0.7)	3.72 (1.02)	มาก
3. เหตุผลที่ทำให้ไปใช้สิทธิ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง								
3.1 ความผูกพันหรือความ พึงพอใจในนโยบายของ พรรคการเมือง	446 (17.8)	742 (29.7)	989 (35.9)	332 (13.3)	64 (2.6)	18 (0.7)	3.47 (1.02)	มาก
3.2 ประโยชน์ที่ตนจะได้จาก พรรคการเมือง	266 (10.6)	576 (23.0)	898 (36.5)	494 (19.8)	228 (9.1)	38 (1.5)	3.06 (1.11)	ปานกลาง
3.3 ความผูกพันหรือความ พึงพอใจในผู้นำพรรค การเมือง	313 (12.5)	677 (27.1)	939 (37.6)	420 (16.8)	134 (5.4)	17 (0.7)	3.25 (1.05)	ปานกลาง
4. ปัจจัยที่ทำให้ไม่ไปใช้สิทธิ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งใน บางครั้งหรือไม่ไปใช้สิทธิในการ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเลย								
4.1 ความไม่น่าเชื่อถือของ นักการเมือง	532 (21.3)	755 (30.2)	804 (32.2)	306 (12.2)	76 (3.0)	27 (1.1)	3.55 (1.05)	มาก
4.2 การฉ้อราษฎร์บังหลวง ของนักการเมือง	705 (28.2)	709 (28.4)	712 (28.5)	239 (11.7)	51 (2.0)	30 (1.2)	3.70 (1.07)	มาก
4.3 ปัญหาความแตกแยก ระหว่างนักการเมือง	690 (27.6)	756 (30.2)	681 (27.2)	289 (11.6)	58 (2.3)	26 (1.0)	3.70 (1.07)	มาก

ตาราง 4.3 (ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล	
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)		
4.4 การไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ สามารถทำให้การเมืองไทย ดีขึ้น	496 (19.8)	668 (26.7)	800 (32.0)	366 (14.3)	136 (5.4)	34 (1.4)	3.41 (1.13)	มาก	
5. การเคยชักชวนให้บุคคลต่อไปนี้ ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งใน ระดับท้องถิ่น									
5.1 ญาติพี่น้อง	596 (23.8)	692 (27.7)	740 (29.6)	355 (14.2)	88 (3.5)	29 (1.2)	3.55 (1.11)	มาก	
5.2 เพื่อนร่วมงาน	400 (16.1)	693 (27.7)	804 (32.2)	449 (18.0)	135 (5.4)	19 (0.8)	3.31 (1.11)	ปานกลาง	
5.3 ประชาชนทั่วไป	358 (14.3)	615 (24.6)	820 (32.8)	491 (19.6)	197 (7.9)	19 (0.8)	3.18 (1.12)	ปานกลาง	
6. การเคยชักชวนบุคคลต่อไปนี้ไป ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งใน ระดับชาติ									
6.1 ญาติพี่น้อง	592 (23.7)	701 (28.0)	738 (29.5)	339 (13.6)	97 (3.9)	33 (1.3)	3.55 (1.11)	มาก	
6.2 เพื่อนร่วมงาน	390 (15.6)	670 (26.8)	803 (32.1)	465 (18.6)	151 (6.0)	21 (0.8)	3.28 (1.12)	ปานกลาง	
6.3 ประชาชนทั่วไป	338 (13.5)	616 (24.6)	837 (33.5)	467 (18.7)	220 (8.8)	22 (0.9)	3.16 (1.15)	ปานกลาง	
7. ปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียง									
7.1 การซื้อสิทธิขายเสียงเป็น พฤติกรรมที่น่ารังเกียจ	766 (30.6)	703 (28.1)	670 (26.8)	261 (10.4)	75 (3.0)	25 (1.0)	3.73 (1.10)	มาก	
7.2 ปัญหาการซื้อสิทธิขาย เสียงในประเทศไทยเป็น ปัญหาที่ยากต่อการแก้ไข	912 (36.5)	729 (29.2)	549 (22.0)	255 (10.2)	44 (1.8)	11 (0.4)	3.89 (1.07)	มาก	
7.3 การซื้อสิทธิขายเสียงเป็น สาเหตุสำคัญของปัญหา การเมืองไทย	880 (35.2)	679 (27.2)	620 (27.8)	255 (10.2)	52 (2.1)	14 (0.6)	3.84 (1.08)	มาก	
7.4 การซื้อสิทธิขายเสียงเป็น สาเหตุของการคอร์รัปชัน ของนักการเมือง	940 (37.6)	580 (23.2)	621 (24.8)	266 (10.6)	82 (3.3)	11 (0.4)	3.82 (1.15)	มาก	
เฉลี่ย รวม								3.61 (.60)	มาก

จากการวิเคราะห์พฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) เมื่อศึกษาในรายประเด็นย่อยผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ดังนี้

ประเด็นการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งระดับต่างๆ พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก คือ การไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับชาติ ($\bar{x} = 3.93$) และการไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.85$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับชาติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 910 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด และอีกจำนวน 754 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 830 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด และอีกจำนวน 776 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นเหตุปัจจัยของการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อเหตุปัจจัยของการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ดี ($\bar{x} = 3.98$) เพราะเป็นการแสดงออกทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และเพราะการเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 3.94$) เพราะการเลือกตั้งเป็นการให้ความชอบธรรมแก่รูปแบบทางการเมือง ($\bar{x} = 3.81$) เพราะการเลือกตั้งเป็นการให้ความชอบธรรมแก่ตัวผู้ปกครอง ($\bar{x} = 3.72$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ดี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 941 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด และอีกจำนวน 775 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะเป็นการแสดงออกทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 780 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด และอีกจำนวน 773 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะการเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 908 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด และอีกจำนวน 767 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะการเลือกตั้งเป็นการให้ความชอบธรรมแก่รูปแบบทางการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 780 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด และอีกจำนวน 773 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะการเลือกตั้งเป็นการให้ความชอบธรรมแก่ตัวผู้ปกครอง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 790 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 เห็นด้วยในระดับมาก และอีกจำนวน 729 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ประเด็นเหตุผลที่ทำให้ไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อเหตุผลที่ทำให้ไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ความผูกพันหรือความพึงพอใจในนโยบายของพรรคการเมือง ($\bar{x} = 3.47$) ความผูกพันหรือความพึงพอใจในผู้นำพรรคการเมือง ($\bar{x} = 3.25$)

ขณะที่กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อเหตุผลที่ไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความผูกพันหรือความพึงพอใจในผู้นำพรรคการเมือง ($\bar{x} = 3.25$) และประโยชน์ที่ตนจะได้รับจากพรรคการเมือง ($\bar{x} = 3.06$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุผลที่ไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะความผูกพันหรือความพึงพอใจในนโยบายของพรรคการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 989 คน คิดเป็นร้อยละ 35.9 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 742 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุผลที่ไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะความผูกพันหรือความพึงพอใจในผู้นำพรรคการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 939 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 677 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุผลที่ไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะประโยชน์ที่ตนจะได้รับจากพรรคการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 898 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 576 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นปัจจัยที่ทำให้ไม่ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในบางครั้งหรือไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเลย พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ทำให้ไม่ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก คือ การข้อหารัฐบุ๋งหลวงของนัการเมือง และปัญหาความแตกแยกระหว่างนัการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 3.70$) ความไม่น่าเชื่อถือของนัการเมือง ($\bar{x} = 3.55$) และการไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่สามารถทำให้การเมืองไทยดีขึ้น ($\bar{x} = 3.41$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการข้อหารัฐบุ๋งหลวงของนัการเมืองเป็นปัจจัยที่ทำให้ไม่ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในบางครั้งหรือไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเลย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 712 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 709 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 เห็นด้วยในระดับมาก ทั้งนี้อีกจำนวน 705 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นปัญหาความแตกแยกระหว่างนัการเมืองเป็นปัจจัยที่ทำให้ไม่ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในบางครั้งหรือไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเลย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 756 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2 เห็นด้วยในระดับมาก และอีกจำนวน 690 คน คิดเป็นร้อยละ 27.6 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นความไม่น่าเชื่อถือของนัการเมืองเป็นปัจจัยที่ทำให้ไม่ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในบางครั้งหรือไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเลย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 804 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 755 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่สามารถทำให้การเมืองไทยดีขึ้นเป็นปัจจัยที่ทำให้ไม่ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในบางครั้งหรือไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเลย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 800 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 668 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นการชักชวนให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นต่อการชักชวนให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก คือ การชักชวนญาติพี่น้อง ($\bar{x} = 3.55$) และการชักชวนเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x} = 3.31$)

ขณะที่กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการชักชวนให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ การชักชวนเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x} = 3.31$) และการชักชวนให้ประชาชนทั่วไป ($\bar{x} = 3.18$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการชักชวนญาติพี่น้องไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 740 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 692 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการชักชวนเพื่อนร่วมงานไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 804 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 693 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการชักชวนให้ประชาชนทั่วไปไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 820 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 615 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นการชักชวนให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับชาติ พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นต่อการชักชวนให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับชาติโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก คือ การชักชวนญาติพี่น้อง ($\bar{x} = 3.55$) และการชักชวนเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x} = 3.28$)

ขณะที่กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการชักชวนให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับชาติโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ การชักชวนเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x} = 3.28$) และการชักชวนประชาชนทั่วไป ($\bar{x} = 3.16$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการชักชวนญาติพี่น้องไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับชาติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 738 คน คิดเป็นร้อยละ 29.5 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 701 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการชักชวนเพื่อนร่วมงานไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับชาติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 803 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 670 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการชักชวนให้ประชาชนทั่วไปไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับชาติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 837 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 616 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นปัญหาการซื้อสิทธิ์ขายเสียง พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นต่อปัญหาการซื้อสิทธิ์ขายเสียงโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ปัญหาการซื้อสิทธิ์ขายเสียงในประเทศไทยเป็นปัญหาที่ยากต่อการแก้ไข ($\bar{x} = 3.89$) การซื้อสิทธิ์ขายเสียงในประเทศไทยเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาการเมืองไทย ($\bar{x} = 3.84$) การซื้อสิทธิ์ขายเสียงเป็นสาเหตุของการคอร์รัปชันของนักการเมือง ($\bar{x} = 3.82$) และการซื้อสิทธิ์ขายเสียงเป็นพฤติกรรมที่น่ารังเกียจ ($\bar{x} = 3.73$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นปัญหาการซื้อสิทธิ์ขายเสียงในประเทศไทยเป็นปัญหาที่ยากต่อการแก้ไข พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 912 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด และอีกจำนวน 729 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการซื้อสิทธิ์ขายเสียงในประเทศไทยเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาการเมืองไทย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 880 คน คิดเป็นร้อยละ 35.2 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด และอีกจำนวน 679 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการซื้อสิทธิ์ขายเสียงเป็นสาเหตุของการคอร์รัปชันของนักการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 940 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด และอีกจำนวน 580 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการซื้อสิทธิ์ขายเสียงเป็นพฤติกรรมที่น่ารังเกียจ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 766 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด และอีกจำนวน 703 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 เห็นด้วยในระดับมาก

ในส่วนผู้ตอบแบบสัมภาษณ์พบว่า ชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งมากขึ้นทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ชนชั้นกลางที่เป็นกลุ่มพาณิชยกรรม เช่น เจ้าของกิจการธุรกิจ ค่าขายจะไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับชาติมากกว่าระดับท้องถิ่น

เหตุปัจจัยของการไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพราะเห็นว่าการเลือกตั้งเป็นกระบวนการที่สำคัญในระบบประชาธิปไตย เป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ดี ควบคู่กับการบัญญัติเรื่องของการเสียสิทธิบางประการหากไม่ไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งไว้ในบทบัญญัติของกฎหมาย

การไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่เพิ่มขึ้นยังเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การมีการจัดตั้งแกนนำในระดับอำเภอและหมู่บ้านเพื่อรับผิดชอบกระตุ้นให้มีการออกไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ปัจจัยในการตัดสินใจในการไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับชาติคือความนิยมและความศรัทธาในตัวผู้นำพรรคเป็นหลัก ส่วนในระดับท้องถิ่น คือ ความสัมพันธ์ในลักษณะเครือญาติกับผู้สมัคร

ตาราง 4.4 พฤติกรรมการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง อาทิ พรรคการเมือง และองค์กรพัฒนาเอกชน

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
1. การมีส่วนร่วมในกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง อาทิ พรรค การเมือง องค์กรพัฒนาเอกชน								
1.1 การจัดตั้ง	249 (10.0)	436 (17.4)	681 (27.2)	476 (19.0)	621 (25.2)	37 (1.5)	2.68 (1.30)	ปานกลาง
1.2 การเข้าเป็นสมาชิก	155 (6.2)	440 (17.6)	569 (22.8)	625 (25.0)	687 (27.7)	24 (1.0)	2.50 (1.23)	น้อย
1.3 การบริหารและกำหนด นโยบาย	138 (5.5)	352 (14.1)	648 (25.9)	568 (22.7)	772 (30.9)	22 (0.9)	2.40 (1.22)	น้อย
1.4 การจัดองค์การ	128 (5.1)	332 (13.3)	658 (26.3)	571 (22.8)	782 (31.3)	29 (1.2)	2.37 (1.20)	น้อย
1.5 การดำเนินกิจกรรมต่างๆ	131 (5.2)	374 (15.0)	665 (26.6)	537 (21.5)	761 (30.4)	32 (1.3)	2.42 (1.22)	น้อย
1.6 การให้การสนับสนุน เช่น ด้านการเงิน เป็นต้น	120 (4.8)	368 (14.7)	579 (22.2)	736 (21.4)	859 (34.4)	38 (1.5)	2.33 (1.22)	น้อย
2. ปัจจัยการตัดสินใจเข้าเป็น สมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทาง การเมือง อาทิ พรรคการเมือง องค์กรพัฒนาเอกชน								
2.1 การเคยมีส่วนร่วมในกลุ่ม/ สมาคม องค์กรทางการเมือง เมืองในลักษณะอื่นๆ								
2.1.1 การมีส่วนร่วมใน การจัดตั้ง	119 (4.8)	393 (15.7)	717 (28.7)	489 (19.6)	753 (30.1)	29 (1.2)	2.45 (1.21)	น้อย
2.1.2 การมีส่วนร่วมใน การจัดองค์การ	132 (5.3)	376 (15.0)	632 (25.3)	582 (23.3)	747 (29.9)	31 (1.2)	2.41 (1.21)	น้อย
2.1.3 การมีส่วนร่วมใน การดำเนินกิจกรรม ต่างๆ	107 (4.3)	433 (17.3)	682 (27.3)	561 (22.4)	698 (27.9)	19 (0.8)	2.47 (1.19)	น้อย
2.1.4 การมีส่วนร่วมใน การให้การ สนับสนุน	136 (5.4)	380 (15.2)	714 (28.6)	539 (21.6)	706 (28.2)	25 (1.0)	2.48 (1.21)	น้อย

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล	
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)		
2.2 การเข้าเป็นสมาชิกนั้น สามารถส่งผลกระทบต่อตนเองใน ประเด็นต่างๆ									
2.2.1 มีอิทธิพลต่อการ ผลักดันนโยบาย	136 (5.4)	450 (18.0)	776 (31.0)	501 (20.0)	607 (24.3)	30 (1.2)	2.60 (1.19)	น้อย	
2.2.2 ได้ผลประโยชน์ ทางการเมือง	140 (5.6)	438 (17.5)	729 (29.2)	548 (21.9)	609 (24.4)	36 (1.4)	2.57 (1.20)	น้อย	
2.2.3 มีความจำเป็นต่อ การได้ประโยชน์ใน อาชีพของท่าน	156 (6.2)	441 (17.6)	726 (29.0)	548 (21.9)	608 (24.3)	21 (0.8)	2.59 (1.21)	น้อย	
2.2.4 ทำให้ตนเองได้ ข่าวสารทั้งทาง การเมือง เศรษฐกิจ และสังคมได้	193 (7.7)	497 (19.9)	785 (31.4)	494 (19.8)	503 (20.1)	28 (1.1)	2.75 (1.21)	ปานกลาง	
2.2.5 ทำให้ตนเอง สามารถช่วยแก้ไข ปัญหาทางการ เมือง เศรษฐกิจ และสังคมได้	189 (7.6)	443 (17.7)	808 (32.3)	465 (18.6)	575 (23.0)	20 (0.8)	2.68 (1.22)	ปานกลาง	
2.2.6 ทำให้ตนเอง สามารถช่วยเหลือ สาธารณะได้	230 (9.2)	522 (21.1)	839 (33.6)	435 (17.4)	449 (18.0)	25 (1.0)	2.86 (1.21)	ปานกลาง	
2.3 ความผูกพันและ ความสนใจต่อกลุ่ม/ สมาคม องค์กรทาง การเมืองนั้นๆ	157 (6.3)	494 (19.8)	812 (32.5)	554 (22.2)	461 (18.4)	22 (0.9)	2.73 (1.61)	ปานกลาง	
2.4 ความพึงพอใจใน แนวทางหรือแนวนโยบาย ของกลุ่ม/สมาคม องค์กร ทางการเมืองนั้นๆ	150 (6.0)	454 (18.2)	952 (38.1)	488 (19.5)	431 (17.2)	25 (1.0)	2.76 (1.23)	ปานกลาง	
เฉลี่ย รวม								2.56 (.98)	น้อย

จากการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง อาทิ พรรคการเมือง องค์การพัฒนาเอกชน พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง อาทิ พรรคการเมืองโดยรวมเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.56$) เมื่อศึกษาในรายประเด็นย่อย ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง อาทิ พรรคการเมือง องค์การพัฒนาเอกชน ดังนี้

ประเด็นพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง อาทิ พรรคการเมือง องค์การพัฒนาเอกชน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ การมีส่วนร่วมในการจัดตั้ง ($\bar{x} = 2.68$)

ขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง อาทิ พรรคการเมือง องค์การพัฒนาเอกชน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการเข้าเป็นสมาชิก ($\bar{x} = 2.50$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ($\bar{x} = 2.42$) การมีส่วนร่วมในการบริหาร และกำหนดนโยบาย ($\bar{x} = 2.40$) การมีส่วนร่วมในการจัดองค์การ ($\bar{x} = 2.37$) และการมีส่วนร่วมในการให้การสนับสนุน เช่น ด้านการเงิน เป็นต้น ($\bar{x} = 2.33$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง อาทิ พรรคการเมือง องค์การพัฒนาเอกชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 681 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 621 คน คิดเป็นร้อยละ 25.2 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการมีส่วนร่วมในการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง อาทิ พรรคการเมือง องค์การพัฒนาเอกชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 687 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด และอีกจำนวน 625 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 เห็นด้วยในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง อาทิ พรรคการเมือง องค์การพัฒนาเอกชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 761 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด และอีกจำนวน 665 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการมีส่วนร่วมในการบริหารและกำหนดนโยบายของกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง อาทิ พรรคการเมือง องค์การพัฒนาเอกชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 772 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด และอีกจำนวน 648 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการมีส่วนร่วมในการจัดองค์การกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง อาทิ พรรคการเมือง องค์การพัฒนาเอกชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 782 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด และอีกจำนวน 658 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการมีส่วนร่วมในการให้การสนับสนุน เช่น ด้านการเงิน เป็นต้น กลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง อาทิ พรรคการเมือง องค์การพัฒนาเอกชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 859 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด และอีกจำนวน 736 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4 เห็นด้วยในระดับน้อย

ประเด็นการมีส่วนร่วมกับกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมืองในลักษณะอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการให้การสนับสนุน ($\bar{x} = 2.48$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ($\bar{x} = 2.47$) การมีส่วนร่วมในการจัดตั้ง ($\bar{x} = 2.45$) และการมีส่วนร่วมในการจัดองค์การ ($\bar{x} = 2.41$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการมีส่วนร่วมในการให้การสนับสนุนกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมืองในลักษณะอื่นๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 714 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 706 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ กลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมืองในลักษณะอื่นๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 698 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด และอีกจำนวน 682 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมืองในลักษณะอื่นๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 753 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด และอีกจำนวน 717 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการมีส่วนร่วมในการจัดองค์การกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมืองในลักษณะอื่นๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 747 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด และอีกจำนวน 632 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ประเด็นการเข้าเป็นสมาชิกรับส่งผลต่อตนเองในประเด็นต่างๆ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ การเข้าเป็นสมาชิกรับส่งผลทำให้สามารถช่วยเหลือสาธารณะได้ ($\bar{x} = 2.86$) ทำให้ตนเองได้ข่าวสารทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมได้ ($\bar{x} = 2.75$) และทำให้สามารถช่วยแก้ไขปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมได้ ($\bar{x} = 2.68$)

ขณะที่กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการเข้าเป็นสมาชิกรับส่งผลต่อตนเองในประเด็นต่างๆ โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับน้อย คือ ทำให้มีอิทธิพลต่อการผลักดันนโยบาย ($\bar{x} = 2.60$) มีความจำเป็นต่อการได้ประโยชน์ในอาชีพของตนเอง ($\bar{x} = 2.59$) และทำให้ได้ผลประโยชน์ทางการเมือง ($\bar{x} = 2.57$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการเข้าเป็นสมาชิกรับส่งผลทำให้สามารถช่วยเหลือสาธารณะได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 839 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 522 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการเข้าเป็นสมาชิกรับส่งผลทำให้ตนเองได้ข่าวสารทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 785 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 497 คน คิดเป็นร้อยละ 19.9 เห็นด้วยในระดับมาก และอีกจำนวน 494 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 เห็นด้วยในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการเข้าเป็นสมาชิกรับส่งผลทำให้สามารถช่วยแก้ไขปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 808 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 575 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการเข้าเป็นสมาชิกรับส่งผลทำให้มีอิทธิพลต่อการผลักดันนโยบาย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 776 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 607 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการเข้าเป็นสมาชิกรับส่งผลมีความจำเป็นต่อการได้ประโยชน์ในอาชีพของตนเอง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 726 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 608 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการเข้าเป็นสมาชิกรับส่งผลทำให้ได้ผลประโยชน์ทางการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 729 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 609 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

นอกจากนี้พฤติกรรมกรการเป็นสมาชิกรับส่งผล/สมาคม องค์กรทางการเมือง อาทิ พรรคการเมือง องค์กรพัฒนาเอกชน ทำให้มีความผูกพันและความสนใจต่อกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมืองนั้น ๆ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.73$)

โดยผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 812 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 554 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 เห็นด้วยในระดับน้อย

และพฤติกรรมกรเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง อาทิ พรรคการเมือง องค์การพัฒนาเอกชน ทำให้เกิดความพึงพอใจในแนวทางหรือนโยบายของกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมืองนั้น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.76$)

โดยผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 952 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 488 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 เห็นด้วยในระดับน้อย

ในส่วนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์พบว่า ชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพฤติกรรมกรเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง อาทิ พรรคการเมือง องค์การพัฒนาเอกชนน้อย กลุ่มข้าราชการจะไม่ค่อยเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง อาทิ พรรคการเมือง องค์การพัฒนาเอกชน ด้วยเหตุผลว่าจะต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง ส่วนกลุ่มที่นิยมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองมากคือกลุ่มนักธุรกิจ ส่วนกลุ่มอาชีพอื่นๆ จะเลือกเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคมต่างๆ มากกว่าการเลือกเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การเข้ามีส่วนร่วมจะออกมาในลักษณะของการเข้าเป็นสมาชิก ยกเว้นกลุ่มธุรกิจซึ่งนอกจากจะเข้าเป็นสมาชิกแล้วยังมักจะทำให้การสนับสนุนทางการเงินแก่พรรคการเมืองด้วย

ปัจจัยที่ส่งผลให้มีการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง อาทิ พรรคการเมือง องค์การพัฒนาเอกชน ส่วนใหญ่เป็นเพราะผู้เข้าร่วมเห็นว่าการเข้าเป็นสมาชิกจะทำให้สามารถรักษาผลประโยชน์ของตนหรือกลุ่มตนได้เป็นหลัก โดยจะต้องเป็นกลุ่ม/สมาคมหรือองค์กรที่มีอุดมการณ์และความคิดเห็นสอดคล้องกับตน ปัจจัยอื่นๆ คือ การที่ชนชั้นกลางมีการศึกษาและความสนใจทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น รัฐธรรมนูญและกฎหมายเปิดโอกาสให้สามารถเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมืองเพิ่มขึ้น

ชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่ที่ไม่เข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมืองเพราะไม่เห็นประโยชน์ของการเข้ามีส่วนร่วม เห็นว่าพรรคการเมืองมักจะเป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์บางกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจเท่านั้น และพรรคการเมืองมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ตาราง 4.5 พฤติกรรมการให้คำวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง
และรัฐบาล

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
1. ความสนใจวิพากษ์วิจารณ์การ ดำเนินการของพรรคการเมือง และรัฐบาล	241	670	957	405	204	23	3.14	ปานกลาง
1.1 พรรคการเมือง	(9.6)	(26.8)	(38.3)	(16.2)	(8.2)	(0.9)	(1.07)	
1.2 รัฐบาล	354	704	875	432	117	18	3.30	ปานกลาง
	(14.2)	(28.2)	(35.0)	(17.3)	(4.7)	(0.7)	(1.06)	
2. เหตุผลของการที่สนใจ วิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการ ของพรรคการเมืองและรัฐบาล								
2.1 รัฐธรรมนูญทั้งฉบับ พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2550 ให้ สิทธิเสรีภาพและคุ้มครอง สิทธิเสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียงในการแสดงความ ความเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ ทางการเมือง รัฐบาล และ นโยบายของรัฐบาล	362	814	888	335	81	20	3.42	มาก
	(14.5)	(32.6)	(35.5)	(13.4)	(3.2)	(0.8)	(1.00)	
2.2 เชื่อในประสิทธิภาพทาง การเมืองของตัวท่านว่า สามารถก่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงทางการเมือง ที่ดีกว่าเดิมได้	294	859	906	330	103	8	3.37	ปานกลาง
	(11.8)	(34.4)	(36.2)	(13.2)	(4.1)	(0.3)	(.99)	
2.3 ตระหนักว่าการเมืองมีส่วน ทำให้ชีวิตของท่านและ ประชาชนทั่วไปดีขึ้นได้	312	795	939	326	109	19	3.35	ปานกลาง
	(12.5)	(31.8)	(37.6)	(13.0)	(4.4)	(0.8)	(1.00)	
2.4 เห็นว่าการวิพากษ์วิจารณ์ หรือการให้ความเห็นทาง การเมืองอย่างสม่ำเสมอ เป็นการแสดงออกของ ผู้ที่ศรัทธาเชื่อมั่นในระบอบ ประชาธิปไตย	311	751	989	352	80	17	3.35	ปานกลาง
	(12.4)	(30.0)	(39.6)	(14.1)	(3.2)	(0.7)	(.97)	

ตาราง 4.5 (ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
3. เหตุผลที่ทำให้สนใจ วิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการ ของพรรคการเมือง								
3.1 การดำเนินการของพรรค การเมืองทำให้ชาติสูญเสีย ผลประโยชน์	370 (14.8)	797 (31.9)	925 (37.0)	324 (13.0)	72 (2.9)	12 (0.5)	3.43 (.98)	มาก
3.2 พรรคการเมืองแสวงผล ประโยชน์ส่วนตนมากกว่า ส่วนรวม	600 (24.0)	909 (36.4)	740 (29.6)	187 (7.5)	51 (2.0)	13 (0.5)	3.73 (.98)	มาก
3.3 พรรคการเมืองไม่สามารถ ดำเนินนโยบายตามที่หา เสียงไว้	437 (17.5)	840 (33.6)	906 (36.2)	247 (9.9)	47 (1.9)	23 (0.9)	3.55 (.96)	มาก
4. เหตุผลที่ทำให้สนใจ วิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงาน ของรัฐบาล								
4.1 การดำเนินการของรัฐบาล ทำให้ชาติสูญเสีย ผลประโยชน์	411 (16.4)	767 (30.7)	986 (39.4)	277 (11.1)	41 (1.6)	18 (0.7)	3.50 (.95)	มาก
4.2 รัฐบาลใช้อำนาจไปในทาง ที่ไม่ชอบธรรม อาทิ การใช้ อำนาจกดขี่ข่มเหง ประชาชน	323 (12.9)	724 (29.0)	947 (37.9)	436 (17.4)	53 (2.1)	17 (0.7)	3.33 (.98)	ปานกลาง
4.3 รัฐบาลไม่สามารถดำเนิน นโยบายตามที่แถลงไว้กับ รัฐสภา	331 (13.2)	744 (29.8)	1,009 (40.4)	350 (14.0)	46 (1.8)	20 (0.8)	3.39 (.95)	ปานกลาง
4.4 รัฐบาลขาดประสิทธิภาพ ในการบริหารงาน	336 (13.4)	733 (29.3)	981 (39.2)	348 (13.9)	58 (2.3)	44 (1.8)	3.38 (.97)	ปานกลาง
4.5 รัฐบาลหรือหน่วยงานของ รัฐ อาทิ กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ไม่สามารถแก้ไข ปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมไทย	350 (14.0)	760 (30.4)	1,046 (41.8)	281 (11.2)	49 (2.0)	14 (0.6)	3.43 (.93)	มาก

ตาราง 4.5 (ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
5. การวิพากษ์วิจารณ์การเมือง ตามสื่อมวลชนจะทำให้สถาบัน ทางการเมืองหันมาแก้ไข ปรับปรุงการกระทำของตนเอง	351 (14.0)	704 (28.2)	960 (38.4)	399 (16.0)	66 (2.6)	20 (0.8)	3.35 (1.00)	ปานกลาง
5.1 พรรคการเมือง								
5.2 รัฐบาล	327 (14.9)	662 (26.5)	889 (35.6)	418 (16.7)	106 (4.2)	53 (2.1)	3.32 (1.06)	ปานกลาง
6. การวิพากษ์วิจารณ์การ ดำเนินการของทั้งพรรค การเมืองและรัฐบาลในรูปแบบ								
6.1 ส่งคำวิพากษ์วิจารณ์ไปยัง พรรคการเมืองและรัฐบาล โดยตรง	234 (9.4)	515 (20.6)	803 (32.1)	525 (21.0)	400 (16.0)	23 (0.9)	2.86 (1.19)	ปานกลาง
6.2 ส่งข่าวสาร/หนังสือ/ จดหมายไปยังสื่อมวลชน	193 (7.7)	489 (19.6)	750 (30.0)	510 (20.4)	541 (21.6)	17 (0.7)	2.71 (1.26)	ปานกลาง
6.3 ร่วมแสดงความคิดเห็น ผ่านรายการวิทยุกระจาย เสียงและวิทยุโทรทัศน์	184 (7.4)	486 (19.4)	779 (31.2)	502 (20.1)	534 (21.4)	15 (0.6)	2.71 (1.21)	ปานกลาง
6.4 ร่วมแสดงความคิดเห็น ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ต่างๆ เช่น เว็บไซต์ เป็นต้น	245 (9.8)	492 (19.7)	784 (31.4)	418 (16.7)	542 (21.7)	19 (0.8)	2.79 (1.26)	ปานกลาง
7. การสนใจการเมืองและชอบ ติดตามข่าวสารทางการเมืองอยู่ อย่างสม่ำเสมอทำให้มีผลต่อ การวิพากษ์วิจารณ์การเมือง	231 (9.2)	633 (25.3)	986 (39.4)	419 (16.8)	216 (8.6)	15 (0.6)	3.10 (1.06)	ปานกลาง
เฉลี่ย รวม							3.26 (.57)	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์พฤติกรรมทำให้คำวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมืองและ
รัฐบาลพบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมทำให้คำวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรค
การเมืองโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.26$) เมื่อศึกษาในรายประเด็นย่อยผู้ตอบ
แบบสอบถามมีพฤติกรรมทำให้คำวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ดังนี้

ประเด็นความสนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของพรรคการเมืองและรัฐบาล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความสนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ รัฐบาล ($\bar{x} = 3.30$) และพรรคการเมือง ($\bar{x} = 3.14$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นความสนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของรัฐบาล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 875 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 704 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นความสนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของพรรคการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 957 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 670 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นเหตุผลของการที่สนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของพรรคการเมืองและรัฐบาล พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก คือ เพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทั้งฉบับ พุทธศักราช 2540 และพุทธศักราช 2550 ให้สิทธิเสรีภาพและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง ในการแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง รัฐบาล และนโยบายของรัฐบาล ($\bar{x} = 3.42$)

ขณะที่กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีเหตุผลของการที่สนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของพรรคการเมืองและรัฐบาล โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ เพราะเชื่อในประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองว่าสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่ดีกว่าเดิมได้ ($\bar{x} = 3.37$) เพราะตระหนักว่าการเมืองมีส่วนทำให้ชีวิตของตนเองและประชาชนทั่วไปดีขึ้นได้ และเพราะเห็นว่าการวิพากษ์วิจารณ์หรือการให้ความเห็นทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอเป็นการแสดงออกของผู้ที่ศรัทธาเชื่อมั่นในระบบประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 3.35$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุผลของการที่สนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของพรรคการเมืองและรัฐบาลเพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทั้งฉบับ พุทธศักราช 2540 และพุทธศักราช 2550 ให้สิทธิเสรีภาพและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียงในการแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง รัฐบาล และนโยบายของรัฐบาล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 888 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 814 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุผลของการที่สนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของพรรคการเมืองและรัฐบาลเพราะเชื่อในประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองว่าสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่ดีกว่าเดิมได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 906 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 859 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุผลของการที่สนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของพรรคการเมืองและรัฐบาลเพราะตระหนักว่าการเมืองมีส่วนทำให้ชีวิตของตนเองและประชาชนทั่วไปดีขึ้นได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 939 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 795 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุผลของการที่สนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของพรรคการเมืองและรัฐบาลเพราะเห็นว่าการวิพากษ์วิจารณ์หรือการให้ความเห็นทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอเป็นการแสดงออกของผู้ที่ศรัทธาเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 989 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 751 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นเหตุผลของการที่สนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของพรรคการเมือง พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากทุกประเด็น คือ เพราะพรรคการเมืองแสวงผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ($\bar{x} = 3.73$) พรรคการเมืองไม่สามารถดำเนินนโยบายตามที่หาเสียงไว้ ($\bar{x} = 3.55$) และเพราะการดำเนินการของพรรคการเมืองทำให้ชาติสูญเสียผลประโยชน์ ($\bar{x} = 3.43$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุผลของการที่สนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของพรรคการเมืองเพราะพรรคการเมืองแสวงผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 909 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 เห็นด้วยในระดับมาก และอีกจำนวน 740 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุผลของการที่สนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของพรรคการเมืองเพราะพรรคการเมืองไม่สามารถดำเนินนโยบายตามที่หาเสียงไว้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 906 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 840 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุผลของการที่สนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของพรรคการเมืองเพราะการดำเนินการของพรรคการเมืองทำให้ชาติสูญเสียผลประโยชน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 925 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 797 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นเหตุผลของการที่สนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของรัฐบาล พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก คือ เพราะการดำเนินการของรัฐบาลทำให้ชาติสูญเสียผลประโยชน์ ($\bar{x} = 3.50$) และเพราะรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ อาทิ กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมไทย ($\bar{x} = 3.43$)

ขณะที่กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีเหตุผลของการที่สนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของรัฐบาล โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ เพราะรัฐบาลไม่สามารถดำเนินนโยบายตามที่แถลงไว้กับรัฐสภา ($\bar{x} = 3.39$) เพราะรัฐบาลขาดประสิทธิภาพในการบริหารงาน ($\bar{x} = 3.38$) เพราะรัฐบาลใช้อำนาจไปในทางที่ไม่ชอบธรรม อาทิ การใช้อำนาจกดขี่ข่มเหงประชาชน ($\bar{x} = 3.33$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุผลของการที่สนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของรัฐบาลเพราะการดำเนินการของรัฐบาลทำให้ชาติสูญเสียผลประโยชน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 986 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 767 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุผลของการที่สนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของรัฐบาลเพราะรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ อาทิ กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมไทย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,046 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 760 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุผลของการที่สนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของรัฐบาลเพราะรัฐบาลไม่สามารถดำเนินนโยบายตามที่แถลงไว้กับรัฐสภา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,009 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 744 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุผลของการที่สนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของรัฐบาลเพราะรัฐบาลขาดประสิทธิภาพในการบริหารงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 981 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 733 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุผลของการที่สนใจวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของรัฐบาลเพราะรัฐบาลใช้อำนาจไปในทางที่ไม่ชอบธรรม อาทิ การใช้อำนาจกดขี่ข่มเหงประชาชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 947 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 724 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นการวิพากษ์วิจารณ์การเมืองตามสื่อมวลชนจะทำให้สถาบันทางการเมืองหันมาแก้ไข ปรับปรุงการกระทำของตนเอง พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ การวิพากษ์วิจารณ์การเมืองตามสื่อมวลชนจะทำให้พรรคการเมืองหันมาแก้ไข ปรับปรุงการกระทำของตนเอง ($\bar{x} = 3.35$) และการวิพากษ์วิจารณ์การเมืองตามสื่อมวลชนจะทำให้รัฐบาลหันมาแก้ไข ปรับปรุงการกระทำของตนเอง ($\bar{x} = 3.32$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการวิพากษ์วิจารณ์การเมืองตามสื่อมวลชนจะทำให้พรรคการเมืองหันมาแก้ไข ปรับปรุงการกระทำของตนเอง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 960 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 704 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการวิพากษ์วิจารณ์การเมืองตามสื่อมวลชนจะทำให้รัฐบาลหันมาแก้ไข ปรับปรุงการกระทำของตนเอง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 889 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 662 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นรูปแบบการวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินการของพรรคการเมืองและรัฐบาล พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น คือ การส่งคำวิพากษ์วิจารณ์ไปยังพรรคการเมืองและรัฐบาลโดยตรง ($\bar{x} = 2.86$) การร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น เว็บไซต์ เป็นต้น ($\bar{x} = 2.79$) และการส่งข่าวสาร/หนังสือ/จดหมายไปยังสื่อมวลชน และร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านรายการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 2.71$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการส่งคำวิพากษ์วิจารณ์ไปยังพรรคการเมืองและรัฐบาลโดยตรง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 803 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 525 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 เห็นด้วยในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น เว็บไซต์ เป็นต้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 784 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 542 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการส่งข่าวสาร/หนังสือ/จดหมายไปยังสื่อมวลชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 750 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 541 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านรายการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 779 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 534 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ขณะที่ประเด็นการสนใจการเมืองและชอบติดตามข่าวสารทางการเมืองอยู่อย่างสม่ำเสมอ ทำให้มีผลต่อการวิพากษ์วิจารณ์การเมืองนั้น มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.10$)

โดยผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 986 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 633 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 เห็นด้วยในระดับมาก

ในส่วนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์พบว่า ชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพฤติกรรมทำให้คำวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมืองและรัฐบาลเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีการปฏิรูปทางการเมืองจนนำมาสู่การมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ พ.ศ. 2540 รวมถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ พ.ศ. 2550 ได้มีการให้ความสำคัญกับแนวคิดประชาธิปไตย สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนมากขึ้น โดยเฉพาะสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น กอปรกับการเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองตั้งแต่การรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าการเมืองเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อทุกคนและทุกคนสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่ดีกว่าเดิมได้

ในส่วนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ พรรคการเมืองนั้น พฤติกรรมของพรรคการเมืองซึ่งเน้นผลประโยชน์ของนักการเมืองมากกว่าผลประโยชน์ส่วนรวม การทุจริตคอร์รัปชัน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้คำวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ส่วนรัฐบาลนั้นปัจจัยที่ทำให้ชนชั้นกลางให้คำวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของรัฐบาล คือ เรื่องของการดำเนินนโยบายสาธารณะของรัฐบาล ที่ไม่สามารถตอบสนองต่อผลประโยชน์ของประชาชน แต่กลับเป็นช่องทางของการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมืองและข้าราชการทำให้ชาติสูญเสียประโยชน์ รวมถึงความไม่มีประสิทธิภาพในการดำเนินนโยบาย

ในการให้คำวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมืองและรัฐบาลส่วนใหญ่จะดำเนินการผ่านทางสถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุโทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต SMS เป็นต้น มีเพียงกลุ่มนักธุรกิจซึ่งส่วนใหญ่จะส่งคำวิพากษ์วิจารณ์ไปยังพรรคการเมืองโดยตรง เนื่องจากกลุ่มนักธุรกิจเป็นกลุ่มที่มีสถานภาพสมาชิกพรรคการเมืองมากกว่ากลุ่มอื่นๆ การให้คำวิพากษ์วิจารณ์ผ่านทางสถานีวิทยุกระจายเสียงจะเน้นการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล

ตาราง 4.6 พฤติกรรมด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
1. มีความผูกพัน ศรัทธา เชื่อมมัน จงรักภักดีในพรรคการเมือง พรรคใดพรรคนั้น	195 (7.8)	550 (22.0)	1,020 (40.8)	528 (21.1)	194 (7.8)	13 (0.5)	3.01 (1.03)	ปานกลาง
2. การสนับสนุนพรรคการเมืองใด พรรคการเมืองหนึ่งนั้นขึ้นอยู่กับ								
2.1 ความผูกพัน ศรัทธา เชื่อมมันจงรักภักดีที่ท่านมี ต่อพรรคการเมืองนั้น	174 (7.0)	593 (23.7)	1,032 (41.3)	496 (19.8)	188 (7.5)	17 (0.7)	3.03 (1.01)	ปานกลาง

ตาราง 4.6 (ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล	
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)		
2.2 ความเลื่อมใสที่ตนเองมีต่อ นโยบายของพรรคการเมือง นั้น	227 (9.1)	608 (24.3)	1,000 (40.0)	476 (19.0)	170 (6.8)	19 (0.8)	3.10 (1.03)	ปานกลาง	
2.3 ความชื่นชอบที่ตนเองมีต่อ ตัวผู้นำพรรคการเมืองนั้น	244 (9.8)	615 (24.6)	990 (39.6)	475 (19.0)	162 (6.5)	14 (0.6)	3.12 (1.04)	ปานกลาง	
2.4 ความเชื่อว่าพรรค การเมืองนั้นจะสามารถ สนองผลประโยชน์ตามที่ ตนต้องการได้	193 (7.7)	579 (23.2)	990 (39.6)	495 (19.8)	219 (8.8)	24 (1.0)	3.01 (1.05)	ปานกลาง	
3. รูปแบบหรือวิธีการในการ สนับสนุนพรรคการเมืองที่จะ แสดงออก									
3.1 การบริจาคเงินให้พรรค การเมืองนั้น	123 (4.9)	427 (17.1)	751 (30.0)	478 (19.1)	688 (27.5)	33 (1.3)	2.52 (1.21)	น้อย	
3.2 การสมัครเป็นสมาชิกพรรค การเมืองนั้น	144 (5.8)	427 (17.1)	705 (28.2)	476 (19.0)	712 (28.5)	36 (1.4)	2.52 (1.24)	น้อย	
3.3 การช่วยรณรงค์หาเสียง เลือกตั้งให้พรรคการเมือง นั้น	180 (7.2)	471 (18.8)	746 (29.8)	477 (19.1)	596 (23.8)	30 (1.2)	2.66 (1.24)	ปานกลาง	
	เฉลี่ย รวม							2.87 (.79)	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์พฤติกรรมด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม มีพฤติกรรมด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.87$) เมื่อศึกษาในรายประเด็นย่อยผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง ดังนี้

ประเด็นการมีความผูกพัน ศรัทธา เชื่อมั่นจงรักภักดีในพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความผูกพัน ศรัทธา เชื่อมั่นจงรักภักดีในพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งโดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.01$)

โดยผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,020 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 550 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นเหตุการณ์ให้การสนับสนุนพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น คือ ขึ้นอยู่กับความชื่นชอบที่ตนเองมีต่อตัวผู้นำพรรคการเมืองนั้น ($\bar{x}$ = 3.12) ขึ้นอยู่กับความเลื่อมใสที่ตนเองมีต่อนโยบายของพรรคการเมืองนั้น ($\bar{x}$ = 3.10) ขึ้นอยู่กับความผูกพัน ศรัทธา เชื่อมมั่นจงรักภักดีที่ตนเองมีต่อพรรคการเมืองนั้น ($\bar{x}$ = 3.03) และขึ้นอยู่กับความเชื่อว่า พรรคการเมืองนั้นจะสามารถสนองผลประโยชน์ตามที่ตนต้องการได้ ($\bar{x}$ = 3.01)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุการณ์ให้การสนับสนุนพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง ขึ้นอยู่กับความชื่นชอบที่ตนเองมีต่อตัวผู้นำพรรคการเมืองนั้น พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 990 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 615 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุการณ์ให้การสนับสนุนพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง ขึ้นอยู่กับความเลื่อมใสที่ตนเองมีต่อนโยบายของพรรคการเมืองนั้น พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,000 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 608 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุการณ์ให้การสนับสนุนพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง ขึ้นอยู่กับความผูกพัน ศรัทธา เชื่อมมั่นจงรักภักดีที่ตนเองมีต่อพรรคการเมืองนั้น พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,032 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 593 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นเหตุการณ์ให้การสนับสนุนพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง ขึ้นอยู่กับความเชื่อว่า พรรคการเมืองนั้นจะสามารถสนองผลประโยชน์ตามที่ตนต้องการได้ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 990 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 579 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นรูปแบบหรือวิธีการในการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ จะแสดงออกโดยการช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งให้พรรคการเมืองนั้น ($\bar{x}$ = 2.66)

ขณะที่กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ารูปแบบหรือวิธีการในการให้การสนับสนุนพรรคการเมืองมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับน้อย คือ จะแสดงออกโดยการบริจาคเงินให้พรรคการเมืองนั้น และการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}$ = 2.52)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นรูปแบบหรือวิธีการในการให้การสนับสนุนพรรคการเมืองจะแสดงออกโดยการช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งให้พรรคการเมืองนั้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 746 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 596 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นรูปแบบหรือวิธีการในการให้การสนับสนุนพรรคการเมืองจะแสดงออกโดยการบริจาคเงินให้พรรคการเมืองนั้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดจำนวน 751 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 688 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นรูปแบบหรือวิธีการในการให้การสนับสนุนพรรคการเมืองการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 712 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 705 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ในส่วนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์พบว่า การให้การสนับสนุนพรรคการเมืองของชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังมีอยู่ในระดับไม่มากนัก กลุ่มที่ให้การสนับสนุนพรรคการเมืองมากที่สุด คือ กลุ่มธุรกิจ

เหตุผลที่ทำให้ชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้การสนับสนุนพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งอยู่ที่ความเลื่อมใสในนโยบายของพรรคการเมืองและความชื่นชอบที่มีต่อผู้นำพรรคการเมืองเป็นสำคัญ

ส่วนวิธีการให้การสนับสนุนพรรคการเมืองมักจะจำกัดอยู่เฉพาะการให้ความช่วยเหลือในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และการช่วยประชาสัมพันธ์ให้แก่พรรคการเมืองเป็นหลัก การสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองและการให้บริจาคเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองจะมีน้อยมาก กลุ่มที่นิยมให้เงินทุนสนับสนุนพรรคการเมืองคือ กลุ่มธุรกิจ แต่ก็มักจะไม่นิยมทำในลักษณะเปิดเผย

ตาราง 4.7 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติ อาทิ การชุมนุมเรียกร้อง และการเดินขบวนประท้วง

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
1. การเข้าร่วมในกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติ	118 (4.7)	459 (18.4)	801 (32.0)	456 (18.2)	634 (25.4)	32 (1.3)	2.58 (1.19)	น้อย
2. ความชอบธรรมของการเข้าร่วมในกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติ	113 (4.5)	466 (18.6)	847 (33.9)	462 (18.5)	589 (23.6)	23 (0.9)	2.62 (1.17)	ปานกลาง

ตาราง 4.7 (ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล	
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)		
3. ปัจจัยที่ทำให้ตนเองเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองอย่างไม่ปกติ									
3.1 เห็นว่าเป็นสิทธิทางการเมืองที่ได้รับการปกป้องตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ	275 (11.0)	620 (24.8)	889 (35.6)	339 (13.6)	347 (13.9)	30 (1.2)	3.06 (1.18)	ปานกลาง	
3.2 เห็นว่าไม่สามารถใช้วิธีการทางการเมืองอื่นใดในการเรียกร้องได้	230 (9.2)	593 (23.7)	884 (35.4)	461 (18.4)	310 (12.4)	22 (0.9)	2.99 (1.14)	ปานกลาง	
3.3 มีความผูกพัน ศรัทธาต่อแนวคิดหรือตัวผู้นำในการชุมนุม	192 (7.7)	489 (19.6)	918 (36.7)	515 (20.6)	366 (14.6)	20 (0.8)	2.85 (1.13)	ปานกลาง	
3.4 หวังได้ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว	176 (7.0)	459 (18.4)	799 (32.0)	528 (21.1)	517 (20.7)	21 (0.8)	2.70 (1.19)	ปานกลาง	
	เฉลี่ยรวม							2.80 (.93)	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติ อาทิ การชุมนุมเรียกร้อง และการเดินขบวนประท้วง พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติ อาทิ การชุมนุมเรียกร้อง และการเดินขบวนประท้วงโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.80$) เมื่อศึกษาในรายประเด็นย่อยผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติ อาทิ การชุมนุมเรียกร้อง และการเดินขบวนประท้วง ดังนี้

ประเด็นการเข้าร่วมในกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบไม่ปกติ พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเข้าร่วมในกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบไม่ปกติ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.58$)

โดยผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 801 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 634 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ประเด็นความชอบธรรมของการเข้าร่วมในกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติ พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าความชอบธรรมของการเข้าร่วมในกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.62$)

โดยผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 847 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 589 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ประเด็นปัจจัยที่ทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองอย่างไม่ปกติ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น คือ เพราะเห็นว่าเป็นสิทธิทางการเมืองที่ได้รับการปกป้องตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ($\bar{x} = 3.06$) เพราะเห็นว่าเป็นสิทธิทางการเมืองที่ได้รับการปกป้องตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 889 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 620 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นปัจจัยที่ทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองอย่างไม่ปกติเพราะเห็นว่าเป็นสิทธิทางการเมืองที่ได้รับการปกป้องตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 889 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 620 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นปัจจัยที่ทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองอย่างไม่ปกติเพราะเห็นว่าเป็นสิทธิทางการเมืองที่ได้รับการปกป้องตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 884 คน คิดเป็นร้อยละ 35.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 593 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นปัจจัยที่ทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองอย่างไม่ปกติเพราะมีความผูกพัน ศรัทธาต่อแนวคิดหรือตัวผู้นำในการชุมนุม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 918 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 515 คน คิดเป็นร้อยละ 20.6 เห็นด้วยในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นปัจจัยที่ทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองอย่างไม่ปกติเพราะหวังได้ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 799 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 528 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1 เห็นด้วยในระดับน้อย

ในส่วนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์พบว่า ชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติ อาทิ การชุมนุมเรียกร้องและการเดินขบวนประท้วงบ้างแต่ไม่มากนัก ไม่นิยมเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติโดยตรง แต่มักจะให้การสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติโดยตรงมักจะเกิดจากการถูกชักจูงโดยนักการเมืองหรือพรรคการเมืองที่ตนเอง

ชอบ กลุ่มที่ไม่นิยมเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติ อาทิ การชุมนุมเรียกร้องและการเดินขบวนประท้วง คือ กลุ่มธุรกิจ ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

เหตุผลที่ทำให้ชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติ อาทิ การชุมนุมเรียกร้องและการเดินขบวนประท้วง คือ การที่เห็นว่าตนเองได้รับการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ สิทธิมนุษยชนพอสมควร การได้รับการปกป้องจากรัฐธรรมนูญให้แสดงออก การเห็นว่าตนเองไม่สามารถได้สิ่งที่เรียกร้องจากวิธีอื่นใด ความไม่แน่ใจว่าจะได้รับความเป็นธรรมจากสถาบันหรือองค์การต่างๆ ของรัฐ และหวังว่าตนเองจะได้ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว

ตอนที่ 3 พัฒนาการทางการเมืองไทยในช่วงหลังการปฏิรูปการเมืองไทย (พ.ศ. 2540)

การนำเสนอเนื้อหาการพัฒนารูปแบบทางการเมืองไทยในช่วงหลังการปฏิรูปการเมืองไทยได้แบ่งการพัฒนารูปแบบทางการเมืองออกเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ องค์ประกอบของพัฒนารูปแบบทางการเมืองไทย และเป้าหมายของพัฒนารูปแบบทางการเมืองไทย ซึ่งผลของการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

3.1 องค์ประกอบของพัฒนารูปแบบทางการเมืองไทย

การนำเสนอเนื้อหาส่วนนี้จะประกอบไปด้วย องค์ประกอบในเรื่องของความเท่าเทียม ความสามารถของระบบการเมือง การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่าง และลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนารูปแบบทางการเมือง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตาราง 4.8-4.11

ตาราง 4.8 ความเท่าเทียม

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
1. ความเท่าเทียมกันทางกฎหมาย คือ การที่คนไทย								
1.1.1 มีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียม กันภายใต้บทบัญญัติ ของกฎหมาย	429 (17.2)	662 (26.5)	882 (35.3)	330 (13.2)	171 (6.8)	26 (1.0)	3.34 (1.12)	ปานกลาง
1.1.2 ได้รับการปฏิบัติอย่างเท่า เทียมกันจากหน่วยงาน รัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ	290 (11.6)	692 (27.7)	884 (35.4)	514 (20.6)	98 (3.9)	22 (0.9)	3.23 (1.03)	ปานกลาง
1.1.3 ได้รับการคุ้มครองในเรื่อง ของสิทธิ เสรีภาพ สิทธิ- มนุษยชนจากหน่วยงาน รัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ	308 (12.3)	604 (24.2)	1,028 (41.1)	456 (18.2)	88 (3.5)	16 (0.6)	3.24 (1.00)	ปานกลาง

ตาราง 4.8 ความเท่าเทียม

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
2. ความเท่าเทียมทางการเมือง คือ การที่คนไทยมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบต่างๆ ที่เท่าเทียมกัน	220 (8.8)	637 (25.5)	951 (38.0)	529 (21.2)	80 (3.2)	83 (3.3)	3.16 (.98)	ปานกลาง
เฉลี่ย รวม							3.24 (.84)	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย ในประเด็นความเท่าเทียม พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในประเด็นความเท่าเทียมโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.24$) เมื่อศึกษาในรายประเด็นย่อยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น ดังนี้

ประเด็นความเท่าเทียมกันทางกฎหมาย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ การที่คนไทยมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย ($\bar{x} = 3.34$) การที่คนไทยได้รับการคุ้มครองในเรื่องของสิทธิ เสรีภาพ สิทธิมนุษยชนจากหน่วยงานรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ($\bar{x} = 3.24$) และการที่คนไทยได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันจากหน่วยงานรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ($\bar{x} = 3.23$) และการที่คนไทยมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบต่างๆ ที่เท่าเทียมกัน ($\bar{x} = 3.16$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นคนไทยมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 882 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 662 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นคนไทยได้รับการคุ้มครองในเรื่องของสิทธิ เสรีภาพ สิทธิมนุษยชนจากหน่วยงานรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,028 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 604 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการที่คนไทยได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันจากหน่วยงานรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 884 คน คิดเป็นร้อยละ 35.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 692 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นคนไทยมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบต่างๆ ที่เท่าเทียมกันพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 951 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 637 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 เห็นด้วยในระดับมาก

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า สำหรับชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังมีความรู้สึกว่ายังไม่มีความเท่าเทียมอย่างแท้จริงและในระดับที่ยอมรับได้ สังคมไทยมีความเท่าเทียมกันทางกฎหมายและทางการเมืองในเชิงทฤษฎี แต่ในทางปฏิบัติประชาชนไทยยังไม่มีมีความเท่าเทียมกันทั้งทางกฎหมายและทางการเมือง โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาเงื่อนไขของความเท่าเทียมทางกฎหมาย 3 ประการ คือ

(1) การมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันภายใต้บทบัญญัติทางกฎหมายแม้ว่านับตั้งแต่การมี พ.ร.บ. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ในทางทฤษฎีหรือภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ได้มีการขยายและการรับรองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในด้านต่างๆ มากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติผู้มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายยังไม่ได้ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างแท้จริง มีการบังคับใช้กฎหมายและการตีความกฎหมายที่ใช้กับกลุ่มต่างๆ ในลักษณะที่แตกต่างกันหรือที่กล่าวกันว่า มีลักษณะของความเป็นสองมาตรฐาน

(2) การได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันจากหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ-ชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเห็นว่าเงื่อนไขความเท่าเทียมกันในประเด็นนี้มีการพัฒนาดีขึ้นกว่าเดิมในทางทฤษฎี คือ ได้มีการใช้มาตรการทางกฎหมายและทางบริหารเพื่อผลักดันให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเท่าเทียมและมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เช่น การกำหนดนโยบายสาธารณะที่สร้างความเท่าเทียมมากขึ้น อาทิ โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค การมีนโยบายให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องมีการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ การมีมาตรการให้การประกันคุณภาพภายในหน่วยงาน การมีรางวัลจูงใจตอบแทนเจ้าหน้าที่รัฐ (โบนัสประจำปี) ทำให้ประชาชนได้รับการเอาใจใส่และการปฏิบัติจากหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐดีขึ้นกว่าเดิม อย่างไรก็ตาม ชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็ยังคงมีความรู้สึกว้าวเมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีต่อชนชั้นล่างและชนชั้นกลางกับชนชั้นที่มีอำนาจทางการเมืองและสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่สูงกว่าชนชั้นล่างและชนชั้นกลาง ก็ยังคงมีความเหลื่อมล้ำกันอยู่มาก เพราะมีการเลือกปฏิบัติจากหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจากนี้สิ่งที่ยังดำรงอยู่ คือ ช่องว่างระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชนในระดับกลางและล่างอันเป็นผลมาจากระบบอุปถัมภ์ วัฒนธรรมทางการเมืองที่ผสมลักษณะไพร่ฟ้า ข้าจำกัดจากปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่รัฐ อาทิ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาท้องถิ่น วิถีชีวิตและวิถีชุมชน

(3) การได้รับการคุ้มครองในเรื่องของสิทธิ เสรีภาพ สิทธิมนุษยชนจากหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในประเด็นนี้ชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเห็นว่ามีการพัฒนาการที่ดีขึ้น โดยมีการปรับปรุงข้อกฎหมาย กลไก และกระบวนการที่ดูแลคุ้มครองในเรื่องของสิทธิ เสรีภาพ สิทธิมนุษยชนให้มี

มากขึ้นทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งการมีกฎหมายที่เปิดโอกาสให้ประชาชน ภาคประชาสังคม องค์กรอิสระสามารถตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐและหน่วยงานของรัฐได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม กลุ่มที่เห็นว่าตนไม่ได้รับการคุ้มครองในเรื่องของสิทธิ เสรีภาพ สิทธิมนุษยชนมากที่สุด คือ กลุ่มแรงงาน นอกจากนี้ประชาชนเองโดยเฉพาะในชนบทที่ห่างไกลยังไม่ได้ตระหนักถึงสิทธิที่ตนจะได้รับการคุ้มครองในเรื่องของสิทธิ เสรีภาพ และสิทธิมนุษยชนจากหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในส่วนของเท่าเทียมกันทางการเมืองโดยเฉพาะในเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมือง หากพิจารณาจากตัวบทกฎหมายประชาชนไทยมีความเท่าเทียมกันในเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ แต่ในทางปฏิบัติความเท่าเทียมกันทางการเมืองที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัด คือ การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ส่วนการมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบอื่นๆ เช่น เรื่องของการวิพากษ์วิจารณ์ การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การรวบรวมและการเรียกร้องผลประโยชน์ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การประชาพิจารณ์ เป็นต้น ยังอยู่ในวงจำกัดหรือยังดำเนินการไปภายใต้การควบคุมครอบงำหรือการชี้นำของรัฐหรือผู้นำทางการเมือง

ตาราง 4.9 ความสามารถของระบบการเมือง

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
1. ผู้นำทางการเมืองสามารถผลักดันระบบเศรษฐกิจและระบบสังคมให้เป็นไปตามแนวทางที่ผู้นำต้องการ	228 (9.1)	659 (26.4)	1,058 (42.3)	448 (17.9)	93 (3.7)	14 (0.6)	3.19 (.96)	ปานกลาง
2. ผู้นำทางการเมืองและรัฐบาลมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน	216 (8.6)	577 (23.1)	1,062 (42.5)	525 (21.0)	103 (4.1)	17 (0.7)	3.11 (.97)	ปานกลาง
3. รัฐบาลมีความสามารถในการดำเนินนโยบาย	175 (7.0)	580 (23.2)	1,111 (44.4)	503 (20.1)	105 (4.2)	26 (1.0)	3.08 (.94)	ปานกลาง
4. รัฐบาลมีความสามารถที่จะทำให้นโยบายได้รับการตอบสนอง	165 (6.6)	576 (23.0)	1,120 (44.8)	529 (21.2)	88 (3.5)	22 (0.9)	3.08 (.92)	ปานกลาง
5. รัฐบาลมีความสามารถในการผลักดันให้นโยบายเกิดผลในทางปฏิบัติเป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ	190 (7.6)	578 (23.1)	1,139 (45.6)	476 (19.0)	99 (4.0)	18 (0.7)	3.11 (.94)	ปานกลาง
6. การบริหารงานของรัฐบาลยึดถือหลักเหตุผล ข้อมูล ข้อเท็จจริงเป็นหลัก	205 (8.2)	543 (21.7)	1,102 (44.1)	518 (20.7)	114 (4.6)	18 (0.7)	3.08 (.97)	ปานกลาง

ตาราง 4.9 (ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
7. การทำงานของรัฐบาลเป็นเรื่อง ของมืออาชีพไม่ใช่เรื่องของมือ สมัครเล่น	255 (10.2)	561 (22.4)	1,040 (41.6)	474 (19.0)	151 (6.0)	19 (0.8)	3.12 (1.03)	ปานกลาง
เฉลี่ย รวม							3.11 (.73)	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย ในประเด็นความสามารถของระบบการเมือง พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในประเด็นความสามารถของระบบการเมืองโดยรวมเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.11$) เมื่อศึกษาในรายประเด็นย่อยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น ดังนี้

ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในประเด็นความสามารถของระบบการเมืองโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้นำทางการเมืองสามารถผลักดันระบบเศรษฐกิจและระบบสังคมให้เป็นไปตามแนวทางที่ผู้นำต้องการ ($\bar{x} = 3.19$) การทำงานของรัฐบาลเป็นเรื่องของมืออาชีพไม่ใช่เรื่องของมือสมัครเล่น ($\bar{x} = 3.12$) ผู้นำทางการเมืองและรัฐบาลมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และรัฐบาลมีความสามารถในการผลักดันให้นโยบายเกิดผลในทางปฏิบัติเป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 3.11$) รัฐบาลมีความสามารถในการดำเนินนโยบาย รัฐบาลมีความสามารถที่จะทำให้นโยบายได้รับการตอบสนอง และการบริหารงานของรัฐบาลยึดถือหลักเหตุผล ข้อมูล ข้อเท็จจริงเป็นหลัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 3.08$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นผู้นำทางการเมืองสามารถผลักดันระบบเศรษฐกิจและระบบสังคมให้เป็นไปตามแนวทางที่ผู้นำต้องการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,058 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 659 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการทำงานของรัฐบาลเป็นเรื่องของมืออาชีพไม่ใช่เรื่องของมือสมัครเล่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,040 คน คิดเป็นร้อยละ 41.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 561 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นผู้นำทางการเมืองและรัฐบาลมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,062 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 577 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นรัฐบาลมีความสามารถในการผลักดันให้นโยบายเกิดผล ในทางปฏิบัติเป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,139 คน คิดเป็นร้อยละ 45.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 578 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นรัฐบาลมีความสามารถในการดำเนินนโยบาย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,111 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 580 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็น รัฐบาลมีความสามารถที่จะทำให้นโยบายได้รับการตอบสนอง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,120 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 576 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นการบริหารงานของรัฐบาลยึดถือหลักเหตุผล ข้อมูล ข้อเท็จจริง เป็นหลัก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,102 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 543 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 เห็นด้วยในระดับมาก

ในส่วนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เห็นว่าความสามารถของระบบการเมืองมีพัฒนาการที่ดีขึ้น กว่าเดิมเฉพาะในส่วนความพยายามของผู้นำทางการเมืองในการผลักดันให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับระบบ เศรษฐกิจและระบบสังคมที่มีความเป็นรูปธรรมมากกว่าเดิม ผ่านการนำเสนอโนบายสู่ประชาชนโดยตรง และมีการนำนโยบายที่ตนเสนอต่อประชาชนไปสู่การปฏิบัติ แต่ยังไม่อาจถือได้ว่าระบบการเมืองมีความสามารถอย่างดี เมื่อพิจารณาจากเงื่อนไขความมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของผู้นำทางการเมืองและรัฐบาล ความสามารถของรัฐบาลในการดำเนินนโยบาย การทำให้นโยบายได้รับการตอบสนอง การผลักดันให้นโยบายเกิดผลในทางปฏิบัติเป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ และการบริหารงานโดยยึดหลักเหตุผลข้อมูลข้อเท็จจริงเป็นหลัก เนื่องจากยังมีปัญหาอุปสรรคหลายประการ คือ

1. ปัญหาจากรัฐบาล คือ รัฐบาลไทยส่วนใหญ่เป็นรัฐบาลผสม ทำให้การกำหนดนโยบายต่างๆ ยังไม่สามารถยึดหลักเหตุผลและข้อเท็จจริงเป็นหลักได้ กระบวนการนโยบายสาธารณะในเกือบทุกขั้นตอน โดยเฉพาะการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ การประเมินและการทบทวนนโยบายยังเป็นไปเพื่อสนองต่อผลประโยชน์ในทางการเมืองเป็นหลัก มีลักษณะของการประสานผลประโยชน์ระหว่างพรรคร่วมรัฐบาล มากกว่าจะเป็นไปเพื่อสนองต่อผลประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง ขาดเอกภาพในการดำเนินนโยบาย การเป็นรัฐบาลผสมทำให้รัฐบาลขาดเสถียรภาพ เกิดการเปลี่ยนแปลงคณะรัฐมนตรีบ่อย การดำเนินนโยบายจึงขาดความต่อเนื่อง นอกจากนี้เท่าที่ผ่านมารัฐบาลมักจะทำให้ความสำคัญเฉพาะต่อการกำหนดนโยบาย แต่มักจะไม่ลงรายละเอียดในขั้นตอนของการดำเนินการตามนโยบาย และการประเมินผลนโยบายทำให้การดำเนินนโยบายเกิดปัญหาและไม่ประสบความสำเร็จตามที่รัฐบาลมุ่งหวัง

2. ปัญหาจากผู้นำทางการเมือง ผู้นำทางการเมืองไทยยังขาดผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ยังมีลักษณะของการค้ำึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ขาดความโปร่งใสในการกำหนดนโยบาย มักจะใช้นโยบายเป็นเครื่องมือนำไปสู่การแสวงหาผลประโยชน์ของตนและพวกพ้องในลักษณะของการทุจริตคอร์รัปชันและการมีผลประโยชน์ทับซ้อนเชิงนโยบาย

3. ปัญหาจากระบบราชการ ระบบราชการขาดความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนในรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติตามนโยบาย ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการด้วยกันเอง บางครั้งถึงขั้นมีความขัดแย้งระหว่างกันในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม เนื่องจากนโยบายบางนโยบายมีลักษณะก่อให้เกิดความขัดแย้งของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานราชการที่ต่างกัน

4. ปัญหาจากภาคประชาชน ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล ประชาชนมีพื้นฐานที่แตกต่างกันมาก ทำให้เกิดความแยกทางความคิดมุมมองที่มีต่อนโยบายของรัฐบาล ประชาชนที่ต่อต้านนโยบายของรัฐบาลมักจะเป็นผลมาจากการที่ประชาชนมองว่านโยบายของรัฐบาลยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างแท้จริง

ตาราง 4.10 การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่าง

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
1. ระบบการเมืองมีการแบ่งแยกการทำงานตามความสามารถและความชำนาญเฉพาะด้าน	228 (9.1)	595 (23.8)	1,159 (46.4)	401 (16.0)	103 (4.1)	14 (0.6)	3.18 (.95)	ปานกลาง
2. หน่วยการเมือง อาทิ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ มีอิสระในการคิดตัดสินใจ	180 (7.2)	632 (25.3)	1,013 (40.5)	583 (23.3)	82 (3.3)	10 (0.4)	3.10 (.95)	ปานกลาง
3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีความเป็นอิสระไม่ต้องอยู่ภายใต้อิทธิพลครอบงำของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง	177 (7.1)	541 (21.6)	1,072 (42.9)	541 (21.6)	155 (6.2)	14 (0.6)	3.02 (.98)	ปานกลาง
4. หน่วยงานต่างๆ มีการจัดองค์การอย่างดี	119 (4.8)	591 (23.6)	1,059 (42.4)	577 (23.1)	131 (5.2)	23 (0.9)	3.00 (.94)	ปานกลาง
5. สถาบันทางการเมืองมีภาวะ								
ความเป็นสถาบัน	220 (8.8)	670 (26.8)	976 (39.0)	505 (20.2)	107 (4.3)	22 (0.9)	3.16 (.99)	ปานกลาง
5.1 พรรคการเมือง								
5.2 รัฐสภา	286 (11.4)	625 (25.0)	922 (36.9)	559 (22.4)	92 (3.7)	16 (0.6)	3.18 (1.03)	ปานกลาง

ตาราง 4.10 (ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
5.3 รัฐบาล	268 (10.7)	613 (24.5)	973 (38.9)	534 (21.4)	92 (3.7)	20 (0.8)	3.17 (1.01)	ปานกลาง
5.4 ระบบราชการ	280 (11.2)	625 (25.0)	991 (39.6)	479 (19.2)	107 (4.3)	18 (0.7)	3.20 (1.01)	ปานกลาง
5.5 องค์การอิสระ	265 (10.6)	655 (26.2)	962 (38.5)	445 (17.8)	150 (6.0)	23 (0.9)	3.18 (1.04)	ปานกลาง
6. สถาบันทางการเมืองต่างๆ มี ความร่วมมือกันประสานงานกัน อย่างดี	138 (5.5)	536 (21.4)	1,060 (42.4)	530 (21.2)	161 (6.4)	75 (3.0)	2.98 (.97)	ปานกลาง
เฉลี่ย รวม							3.12 (.67)	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย ในประเด็นการแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่าง พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในประเด็นการแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่างโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.12$) เมื่อศึกษาในรายประเด็นย่อยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นดังนี้

ประเด็นระบบการเมืองมีการแบ่งแยกการทำงานตามความสามารถและความชำนาญเฉพาะด้าน พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าระบบการเมืองมีการแบ่งแยกการทำงานตามความสามารถและความชำนาญเฉพาะด้าน โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.18$)

โดยผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,159 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 595 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นหน่วยการเมืองมีอิสระในการคิดตัดสินใจ พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าหน่วยการเมือง อาทิ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์มีอิสระในการคิดตัดสินใจ โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.10$)

โดยผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,013 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 632 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีความเป็นอิสระไม่ต้องอยู่ภายใต้อิทธิพลครอบงำของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีความเป็นอิสระไม่ต้องอยู่ภายใต้อิทธิพลครอบงำของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.02$)

โดยผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,072 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 541 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 มีจำนวนเท่ากัน เห็นด้วยในระดับมากและเห็นด้วยในระดับน้อย

ประเด็นหน่วยงานต่างๆ มีการจัดองค์การอย่างดี พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าหน่วยงานต่างๆ มีการจัดองค์การอย่างดี โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.00$)

โดยผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,059 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 591 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นภาวะความเป็นสถาบันของสถาบันทางการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น คือ ระบบราชการมีภาวะความเป็นสถาบัน ($\bar{x} = 3.20$) รัฐสภา และองค์กรอิสระมีภาวะความเป็นสถาบัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 3.18$) รัฐบาลมีภาวะความเป็นสถาบัน ($\bar{x} = 3.17$) และพรรคการเมืองมีภาวะความเป็นสถาบัน ($\bar{x} = 3.16$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นระบบราชการมีภาวะความเป็นสถาบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 991 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 625 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นรัฐสภามีภาวะความเป็นสถาบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 992 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 625 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นองค์กรอิสระมีภาวะความเป็นสถาบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 962 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 655 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นรัฐบาลมีภาวะความเป็นสถาบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 973 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 613 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นพรรคการเมืองมีภาวะความเป็นสถาบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 976 คน คิดเป็นร้อยละ 39.0 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 670 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นสถาบันทางการเมืองต่างๆ มีความร่วมมือกันประสานงานกันอย่างดี พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าสถาบันทางการเมืองต่างๆ มีความร่วมมือกันประสานงานกันอย่างดี โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.98$)

โดยผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,060 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 536 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4 เห็นด้วยในระดับมาก

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เห็นว่า ไทยยังมีพัฒนาการทางการเมืองในเรื่องของการแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่างไม่มากนัก ในสังคมไทยแนวคิดการแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่างมีมากในเชิงทฤษฎี ดังจะเห็นได้จากรายละเอียดในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและตัวบทกฎหมายได้มีการยอมรับหลักการการแบ่งแยกอำนาจและโครงสร้างทางการเมืองระหว่างอำนาจนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ และการแบ่งแยกอำนาจระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณารายละเอียดในภาคปฏิบัติยังพบปัญหาอย่างมากในเรื่องของการแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่าง คือ

- การมีอิสระในการคิด ตัดสินใจของหน่วยการเมืองมีน้อย หน่วยการเมืองหลายหน่วยขาดความมีอิสระในเรื่องนี้ ตัวอย่างที่สำคัญคือ พรรคการเมือง พรรคการเมืองของไทยส่วนใหญ่ยังคงอยู่ภายใต้การครอบงำของกลุ่มนายทุนซึ่งเป็นผู้สนับสนุนพรรคการเมือง ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นกลุ่มนักธุรกิจ การตัดสินใจใดๆ ในทางการเมืองของพรรคการเมืองไม่ว่าจะเป็นกิจการภายในพรรค หรือกิจการภายนอกพรรค จึงมักจะขึ้นอยู่กับผลประโยชน์และความต้องการของนายทุนผู้สนับสนุนพรรคการเมืองเป็นหลัก กลุ่มผลประโยชน์ส่วนใหญ่หากเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่จัดตั้งด้วยตนเองก็เป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่มีความผูกพันกับพรรคการเมืองเป็นหลัก หรือมักเป็นกลุ่มที่จัดตั้งโดยรัฐ กลุ่มผลประโยชน์ที่จัดตั้งโดยตนเองและสามารถดำเนินการได้เป็นอิสระมักจะมีน้อย ความเป็นอิสระของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็มีน้อยมาก แม้จะมีนโยบายกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นก็ตาม โครงสร้างทางการเมืองส่วนท้องถิ่นยังปรากฏลักษณะของการถูกแทรกแซงและครอบงำทั้งโดยรัฐบาลและอิทธิพลของพรรคการเมือง ข้าราชการส่วนภูมิภาคยังมีอำนาจในการควบคุมหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในระดับหนึ่ง และแม้จะกำหนดให้ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งและต้องไม่สังกัดพรรคการเมือง (ยกเว้นในกรณีของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นบางหน่วย) แต่ในทางปฏิบัติผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งมักจะต้องเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์กับนักการเมืองระดับชาติในจังหวัดนั้นๆ หรือพรรคการเมือง ดังนั้นการดำเนินนโยบายต่างๆ จึงมักจะออกมาในลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิด ทิศทางการดำเนินการของนักการเมืองระดับชาติหรือพรรคการเมืองที่ตนมีความสัมพันธ์ด้วย

- การจัดองค์การของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ มีพัฒนาการในเรื่องของการแบ่งโครงสร้างให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่างที่ดีขึ้นกว่าเดิมมาก แต่ก็ยังมีบางหน่วยงานที่มีการทำหน้าที่ซ้ำซ้อนและคาบเกี่ยวกันอยู่บ้าง ปัญหาหลักของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ คือ การขาดความเป็นอิสระในการทำงาน โดยเฉพาะอำนาจในการตัดสินใจเนื่องจากถูกรวบอำนาจจากนักการเมืองเป็นหลัก และขาดความเหมาะสมในเรื่องของปริมาณงานและจำนวนบุคคล บางหน่วยงานประสบกับปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในขณะที่บางหน่วยงานก็มีจำนวนบุคลากรมากเกินไปกว่าความจำเป็นของหน่วยงาน

- ความเป็นสถาบันทางการเมืองของสถาบันต่างๆ สถาบันทางการเมืองต่างๆ ยังไม่บรรลุความเป็นสถาบันทางการเมืองอย่างแท้จริง สถาบันทางการเมืองที่ประสบกับปัญหาความเป็นสถาบันมากที่สุดคือ พรรคการเมือง ดังจะเห็นได้จากพรรคการเมืองแต่ละพรรคมักจะดำรงอยู่ได้ไม่นานนัก เนื่องจากพรรคการเมืองไทยมักจะขึ้นอยู่กับผู้นำหรือนายทุนเจ้าของพรรคเป็นหลัก แม้จะมีการจัดโครงสร้างพรรคให้ดูเหมือนมีโครงสร้างสลับซับซ้อน มีโครงสร้างที่แบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะอย่าง แต่ในทางปฏิบัติการตัดสินใจและการกำหนดนโยบายการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ของพรรคการเมืองเกือบทุกพรรคมีลักษณะการรวมศูนย์อยู่ที่กลุ่มทุนซึ่งสนับสนุนพรรคการเมืองเป็นสำคัญ

ปัญหาสำคัญของความเป็นสถาบันทางการเมืองของสถาบันต่างๆ อยู่ที่ความเป็นอิสระในการดำเนินการ เพราะสถาบันต่างๆ มักจะถูกแทรกแซงทางการเมืองโดยพรรคการเมืองและนักการเมืองได้ง่าย และการเกิดการรัฐประหารก็ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นสถาบันทางการเมืองโดยเฉพาะการดำรงอยู่ของสถาบันต่างๆ จำนวนมากไม่ว่าจะเป็นพรรคการเมือง รัฐสภา หรือองค์กรอิสระต่างๆ

- ในส่วนความร่วมมือและการประสานงานระหว่างสถาบันทางการเมืองต่างๆ ยังมีปัญหาอยู่มาก ขาดการบูรณาการในการทำงาน มีลักษณะของการแข่งขันกันมากกว่า แต่ละสถาบันมุ่งจะรักษาผลประโยชน์ของตน ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสถาบันทางการเมืองต่างๆ ได้

ตาราง 4.11 ลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการทางการเมืองแล้ว

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
1. มีลักษณะยึดมั่นในเรื่องเหตุผล	186 (7.4)	576 (23.0)	1,059 (42.4)	541 (21.6)	118 (4.7)	20 (0.8)	3.07 (.97)	ปานกลาง
2. มีการดำเนินการแบบคำนึงถึงข้อเท็จจริง	149 (6.0)	570 (22.8)	1,025 (41.0)	616 (24.6)	124 (5.0)	16 (0.6)	3.00 (.96)	ปานกลาง
3. มีความเชื่อในเรื่องโชคชะตาหรือสิ่งที่มั่งงาย	184 (7.40)	631 (25.2)	979 (39.2)	515 (20.6)	171 (6.8)	20 (0.8)	3.06 (1.02)	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม							3.04 (.76)	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย ในประเด็นลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการทางการเมืองแล้ว พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในประเด็นลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการทางการเมืองแล้วโดยรวมเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.04$) เมื่อศึกษาในรายประเด็นย่อยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น ดังนี้

ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในประเด็นลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการทางการเมืองแล้วโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีลักษณะยึดมั่นในเรื่องเหตุผล ($\bar{x} = 3.07$) มีความเชื่อในเรื่องโชคกลางหรือสิ่งที่ยังมทาย ($\bar{x} = 3.06$) และมีการดำเนินการแบบคำนึงถึงข้อเท็จจริง ($\bar{x} = 3.00$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการทางการเมืองแล้วมีลักษณะยึดมั่นในเรื่องเหตุผล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,059 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 576 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการทางการเมืองแล้วมีความเชื่อในเรื่องโชคกลางหรือสิ่งที่ยังมทาย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 979 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 631 คน คิดเป็นร้อยละ 25.2 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการทางการเมืองแล้วมีการดำเนินการแบบคำนึงถึงข้อเท็จจริง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,025 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 570 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 เห็นด้วยในระดับมาก

ผู้ตอบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า หากพิจารณาถึงองค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองจากการมีลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการทางการเมืองแล้ว ซึ่งควรมีลักษณะยึดมั่นในเหตุผล การดำเนินการใดๆ เป็นแบบคำนึงถึงข้อเท็จจริง และไม่มีความเชื่อในเรื่องโชคกลางหรือสิ่งที่ยังมทายแล้ว องค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองในประเด็นนี้ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ เพราะสังคมไทยยังเป็นสังคมที่คนในสังคมยังไม่ยึดมั่นในเหตุผลและคำนึงถึงข้อเท็จจริง แต่จะมีลักษณะของการยึดถือความคิดความเห็นที่ตนเองมีหรือเชื่อเป็นหลัก และยังเป็นสังคมที่คนมีความเชื่อในเรื่องโชคกลางหรือสิ่งที่ยังมทายสูง ทั้งที่หากเป็นสังคมที่มีการพัฒนาการทางการเมืองแล้ว ความเชื่อในเรื่องโชคกลางหรือสิ่งที่ยังมทายจะต้องมีน้อย

3.2 เป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย

การนำเสนอเนื้อหาส่วนนี้จะประกอบไปด้วย ความมีเสถียรภาพทางการเมือง ความชอบธรรมทางการเมือง ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง ความเป็นสถาบันทางการเมือง และความทันสมัยทางการเมือง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตาราง 4.12–4.16

ตาราง 4.12 ความมีเสถียรภาพทางการเมือง

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
1. สถาบันทางการเมืองมีเสถียรภาพ								
1.1 พรรคการเมือง	243 (9.7)	627 (25.1)	1,017 (40.7)	485 (19.4)	110 (4.4)	18 (0.7)	3.16 (1.00)	ปานกลาง
1.2 รัฐสภา	210 (8.4)	623 (24.9)	970 (38.8)	566 (22.6)	113 (4.5)	18 (0.7)	3.10 (.99)	ปานกลาง
1.3 รัฐบาล	248 (9.9)	563 (22.5)	971 (38.8)	556 (22.2)	137 (5.5)	25 (1.0)	3.09 (1.03)	ปานกลาง
2. มีความขัดแย้งทางการเมืองที่ เกิดจากกลุ่ม								
2.1 กลุ่มการเมือง	636 (25.4)	725 (29.0)	750 (30.0)	291 (11.6)	70 (2.8)	28 (1.1)	3.63 (1.07)	มาก
2.2 กลุ่มเคลื่อนไหวทางสังคม	496 (19.8)	777 (31.1)	735 (29.4)	363 (14.5)	104 (4.2)	25 (1.0)	3.48 (1.09)	มาก
2.3 กลุ่มเชื้อชาติต่างๆ	276 (11.0)	543 (21.7)	789 (31.6)	534 (21.4)	334 (13.4)	24 (1.0)	2.96 (1.19)	ปานกลาง
2.4 กลุ่มศาสนาต่างๆ	168 (6.7)	480 (19.2)	867 (34.7)	534 (21.4)	430 (17.2)	21 (0.8)	2.77 (1.15)	ปานกลาง
2.5 กลุ่มภูมิภาค	208 (8.3)	480 (19.2)	866 (34.6)	480 (19.2)	445 (17.8)	21 (0.8)	2.81 (1.19)	ปานกลาง
3. ในการเรียกร้องทางการเมือง หรือแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่ เกิดขึ้นในการเมืองไทยใช้วิธีการ								
3.1 วิธีที่เป็นทางการ	247 (9.9)	620 (24.8)	995 (39.8)	416 (16.6)	196 (7.8)	26 (1.0)	3.12 (1.06)	ปานกลาง
3.2 วิธีที่ไม่เป็นทางการ	313 (12.5)	757 (30.3)	869 (34.8)	423 (16.9)	113 (4.5)	25 (1.0)	3.30 (1.04)	ปานกลาง
3.3 สันติวิธี	246 (9.8)	664 (26.6)	887 (35.5)	547 (21.9)	136 (5.4)	20 (0.8)	3.14 (1.04)	ปานกลาง
3.4 วิธีรุนแรง	317 (12.7)	658 (26.3)	859 (34.4)	457 (18.3)	188 (7.5)	21 (0.8)	3.19 (1.11)	ปานกลาง
เฉลี่ย รวม							3.15 (.57)	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์เป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย ในประเด็นความมีเสถียรภาพทางการเมือง พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อประเด็นความมีเสถียรภาพทางการเมือง โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.15$) เมื่อศึกษาในรายประเด็นย่อยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น ดังนี้

ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความมีเสถียรภาพทางการเมืองในประเด็นความมีเสถียรภาพของสถาบันทางการเมือง โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ สถาบันพรรคการเมืองมีเสถียรภาพ ($\bar{x} = 3.16$) สถาบันรัฐสภามีเสถียรภาพ ($\bar{x} = 3.10$) และสถาบันรัฐบาลมีเสถียรภาพ ($\bar{x} = 3.09$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นสถาบันพรรคการเมืองมีเสถียรภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,017 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 627 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นสถาบันรัฐสภามีเสถียรภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 970 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 623 คน คิดเป็นร้อยละ 24.9 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นสถาบันรัฐบาลมีเสถียรภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 971 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 563 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความมีเสถียรภาพทางการเมืองในประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดจากกลุ่มต่างๆ โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดจากกลุ่มการเมือง ($\bar{x} = 3.63$) มีความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดจากกลุ่มเคลื่อนไหวทางสังคม ($\bar{x} = 3.48$)

ขณะที่มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดจากกลุ่มเชื้อชาติต่างๆ ($\bar{x} = 2.96$) มีความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดจากกลุ่มภูมิภาค ($\bar{x} = 2.81$) และมีความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดจากกลุ่มศาสนาต่างๆ ($\bar{x} = 2.77$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นมีความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดจากกลุ่มการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 750 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 725 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นมีความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดจากกลุ่มเคลื่อนไหวทางสังคม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 777 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1 เห็นด้วยในระดับมาก และอีกจำนวน 735 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นมีความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดจากกลุ่มเชื้อชาติต่างๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 789 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 543 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นมีความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดจากกลุ่มภูมิภาค พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 866 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 480 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 มีจำนวนเท่ากัน เห็นด้วยในระดับมาก และเห็นด้วยในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นมีความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดจากกลุ่มศาสนาต่างๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 867 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 534 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4 เห็นด้วยในระดับน้อย

ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความมีเสถียรภาพทางการเมืองในประเด็นวิธีการในการเรียกร้องทางการเมืองหรือแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในทางการเมืองไทย โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ใช้วิธีที่ไม่เป็นทางการ ($\bar{x} = 3.30$) ใช้วิธีรุนแรง ($\bar{x} = 3.19$) ใช้สันติวิธี ($\bar{x} = 3.14$) และใช้วิธีที่เป็นทางการ ($\bar{x} = 3.12$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นวิธีการในการเรียกร้องทางการเมืองหรือแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในทางการเมืองไทยโดยวิธีที่ไม่เป็นทางการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 869 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 757 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นวิธีการในการเรียกร้องทางการเมืองหรือแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในทางการเมืองไทยโดยวิธีรุนแรง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 859 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 658 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นวิธีการในการเรียกร้องทางการเมืองหรือแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในทางการเมืองไทยโดยวิธีสันติวิธี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 887 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 664 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นวิธีการในการเรียกร้องทางการเมืองหรือแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในทางการเมืองไทยโดยวิธีที่เป็นทางการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 995 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 620 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 เห็นด้วยในระดับมาก

ในส่วนเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองในประเด็นความมีเสถียรภาพทางการเมือง เมื่อพิจารณาจากเงื่อนไขหลัก 3 ประการ คือ ความมีเสถียรภาพทางการเมืองของพรรคการเมือง รัฐสภาและรัฐบาล การมีความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดจากกลุ่มต่างๆ และวิธีการเรียกร้องทางการเมืองหรือแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในทางการเมืองโดยวิธีการต่างๆ ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า

1. ความมีเสถียรภาพทางการเมืองของพรรคการเมือง รัฐสภา และรัฐบาล พบว่า ทั้งสามสถาบัน ยังมีเสถียรภาพปานกลาง ในส่วนของพรรคการเมืองจะเห็นได้ว่านับตั้งแต่หลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 และการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ พ.ศ. 2550 ส่งผลให้มีการฟ้องร้องถึงการกระทำผิดของพรรคการเมืองในประเด็นต่างๆ ที่นำมาสู่การตัดสินยุบพรรคการเมืองหลายพรรค นอกจากนี้ การมีความขัดแย้งทางความคิดทางการเมือง และผลประโยชน์ของแต่ละพรรคการเมืองนับตั้งแต่หลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ได้นำมาสู่การบันทึกความเข้มแข็งของพรรคการเมือง โดยเฉพาะในประเด็นของความเป็นเอกภาพของสมาชิกพรรคการเมืองในแต่ละพรรคการเมือง ในส่วนของรัฐสภา ก็มีความขัดแย้งสูงมากระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยกันเอง ระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายรัฐบาลกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายค้าน และระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายรัฐบาลด้วยกันเอง อันเป็นผลมาจากความขัดแย้งจากการกำหนดและการดำเนินนโยบาย และการแข่งขันกันเพื่อแสวงหาฐานเสียงในพื้นที่ในการสนับสนุนตนในการเลือกตั้ง มีความขัดแย้งระหว่างสมาชิกวุฒิสภาด้วยกันระหว่าง ส.ว. ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรง และ ส.ว. สรรหา รวมทั้งมีความขัดแย้งระหว่าง ส.ส. และ ส.ว. ซึ่งมีอุดมการณ์ความคิดเห็นทางการเมืองแตกต่างกัน ส่วนความมีเสถียรภาพของรัฐบาลเป็นผลเกี่ยวเนื่องมาจากปัญหาการยุบพรรคการเมืองและการเป็นรัฐบาลผสม

2. การมีความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดจากกลุ่มต่างๆ นับตั้งแต่มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ พ.ศ. 2540 ทำให้เกิดการตื่นตัวทางการเมืองและการให้ความสำคัญกับสิทธิ เสรีภาพทางการเมืองแก่ประชาชนมากขึ้น ประกอบกับปัญหาความขัดแย้งที่เกิดจากวิกฤตการณ์ทางการเมืองอันนำมาสู่การรัฐประหาร เมื่อ 19 กันยายน 2549 ส่งผลให้เกิดกลุ่มทางการเมืองโดยเฉพาะกลุ่มที่สำคัญ คือ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) และกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) การเกิดกลุ่มการเมืองดังกล่าวแม้ในทางหนึ่งดูเหมือนว่า มีพัฒนาการของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชนโดยเฉพาะชนชั้นกลางและชนชั้นล่างในสังคมไทย ดังจะเห็นได้จากชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือบางส่วน โดยเฉพาะที่อยู่ในเขตรอบนอกจากเขตเมืองที่เข้าไปมีส่วนร่วมในกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แต่ความขัดแย้งทางการเมืองโดยเฉพาะที่เกิดจากกลุ่มดังกล่าว 2 กลุ่ม ซึ่งมีอุดมการณ์ ความคิดทางการเมืองและผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน แต่ผู้เข้าร่วมในกลุ่มทั้ง 2 กลุ่มต่างยึดมั่นในความเชื่อและข้อมูลของฝ่ายตนจนไม่อาจคำนึงถึงการให้หลักเหตุผลและข้อเท็จจริงเป็นหลัก ได้นำมาสู่ความขัดแย้งทางการเมืองอย่างรุนแรง โดยแต่ละฝ่ายได้พยายามใช้กลไก

และกระบวนการต่างๆ ซึ่งในบางครั้งขาดความชอบธรรมและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้การเกิดกลุ่มการเมืองดังกล่าวบั่นทอนความมีเสถียรภาพทางการเมืองได้

ในส่วนของกลุ่มทางสังคม เช่น กลุ่มที่ดำเนินการคัดค้านนโยบายของรัฐ เช่น กรณีบ่อนอก หินกรูด เป็นต้นนั้น เป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นเพื่อตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล เพื่อแสวงหาความเป็นธรรมจากรัฐบาล การดำเนินการของกลุ่มทางสังคมส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเมืองไม่มากนัก หากเป็นการดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมโดยแท้จริง และไม่มีผลประโยชน์แอบแฝงทางการเมือง หรือถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง ในเรื่องของกลุ่มเชื้อชาติ กลุ่มศาสนา กลุ่มภูมิภาค ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเมืองไม่มากนัก

3. วิธีการเรียกร้องทางการเมืองหรือการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในทางการเมืองโดยวิธีการต่างๆ อาจบั่นทอนเสถียรภาพทางการเมือง เนื่องจากในสังคมไทยนั้น ประชาชนเห็นว่ากระบวนการเรียกร้องทางการเมืองโดยวิธีอย่างเป็นทางการนั้นมีขั้นตอนและกระบวนการมาก ทำให้เกิดความล่าช้า และประชาชนเองไม่เชื่อมั่นในกระบวนการอย่างเป็นทางการว่าจะทำให้บรรลุข้อเรียกร้องและเป้าหมายที่ตนต้องการได้ ทำให้ประชาชนบางส่วนได้หันไปใช้วิธีการอย่างไม่เป็นทางการ เพราะเล็งเห็นว่าจะสามารถสร้างอำนาจในการต่อรองได้มากกว่าวิธีการอย่างเป็นทางการ ดังเช่น กรณีการดำเนินการของกลุ่มการเมืองจึงทำให้กระทบต่อเสถียรภาพทางการเมือง นอกจากนี้กลุ่มต่างๆ มักจะอ้างว่ากลุ่มของตนใช้แนวทางสันติวิธี อหิงสา แต่การให้คำจำกัดความเรื่องแนวทางสันติวิธีมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะระหว่างภาครัฐและแกนนำของกลุ่มทางการเมือง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาคความขัดแย้งอย่างรุนแรง และนำมาสู่วิกฤตการณ์ทางการเมืองดังปรากฏขึ้นให้เห็นในสังคมไทย

ตาราง 4.13 ความชอบธรรมทางการเมือง

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
ความชอบธรรมในตัวผู้นำ								
1. ผู้นำที่มีอำนาจในสังคมไทยมีลักษณะ								
1.1 ได้อำนาจมาด้วยความถูกต้องตามกฎหมาย	271 (10.8)	739 (29.6)	982 (39.3)	348 (13.9)	121 (4.8)	39 (1.6)	3.28 (1.00)	ปานกลาง
1.2 มีความสามารถในการบริหารประเทศ	212 (8.5)	631 (25.2)	1,119 (44.8)	404 (16.2)	112 (4.5)	22 (0.9)	3.17 (.95)	ปานกลาง
1.3 มีคุณธรรมจริยธรรม	210 (8.4)	588 (23.5)	1,038 (41.5)	515 (20.6)	133 (5.3)	16 (0.6)	3.09 (.99)	ปานกลาง

ตาราง 4.13 (ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
1.4 มีการใช้อำนาจเพื่อ ผลประโยชน์ของส่วนรวม	233 (9.3)	566 (22.6)	1,038 (41.5)	491 (19.6)	143 (5.7)	29 (1.2)	3.10 (1.01)	ปานกลาง
1.5 มีการใช้อำนาจเพื่อ ผลประโยชน์ของตน	362 (14.5)	739 (29.6)	753 (30.1)	276 (11.0)	84 (3.4)	286 (11.4)	3.46 (1.03)	มาก
ความชอบธรรมของรัฐบาล								
2. รัฐบาลมีลักษณะ								
2.1 มีความถูกต้องตาม กฎหมาย	227 (9.1)	765 (30.6)	1,061 (42.4)	317 (12.7)	106 (4.2)	24 (1.0)	3.28 (.95)	ปานกลาง
2.2 มีความสามารถเพียงพอใน การบริหารประเทศ	180 (7.2)	544 (21.8)	1,235 (49.4)	411 (16.4)	106 (4.2)	24 (1.0)	3.11 (.91)	ปานกลาง
2.3 มีความโปร่งใสและซื่อสัตย์ ยุติธรรมในการบริหาร ประเทศ	174 (7.0)	538 (21.5)	1,081 (43.2)	541 (21.6)	144 (5.8)	22 (0.9)	3.02 (.97)	ปานกลาง
2.4 บริหารประเทศโดยมุ่ง ผลประโยชน์ส่วนรวม	187 (7.5)	502 (20.1)	1,027 (41.1)	569 (22.8)	194 (7.8)	21 (0.8)	2.97 (1.02)	ปานกลาง
2.5 บริหารประเทศโดยมุ่ง ผลประโยชน์ส่วนตัว	324 (13.0)	689 (27.6)	931 (37.2)	426 (17.0)	105 (4.2)	25 (1.0)	3.28 (1.03)	ปานกลาง
ความชอบธรรมของระบบการเมือง								
3. ระบบการเมืองไทยมีลักษณะ								
3.1 มีความถูกต้องตาม กฎหมาย	219 (8.8)	684 (27.4)	1,130 (45.2)	346 (13.8)	91 (3.6)	30 (1.2)	3.24 (.93)	ปานกลาง
3.2 มีความเหมาะสมกับ สังคมไทย	186 (7.4)	553 (22.1)	1,141 (45.6)	477 (19.1)	116 (4.6)	27 (1.1)	3.09 (.95)	ปานกลาง
3.3 สามารถให้หลักประกัน สิทธิ เสรีภาพ และความ เสมอภาคแก่ประชาชน	171 (6.8)	545 (21.8)	1,078 (43.1)	547 (21.9)	136 (5.4)	23 (0.9)	3.03 (.97)	ปานกลาง
3.4 สามารถตอบสนองต่อ ผลประโยชน์ของคน ส่วนรวมได้	164 (6.6)	503 (20.1)	1,062 (42.5)	584 (23.4)	168 (6.7)	19 (0.8)	2.96 (.99)	ปานกลาง
3.5 สามารถรักษาความมั่นคง ปลอดภัยของประเทศได้	183 (7.3)	504 (20.2)	1,081 (43.2)	563 (22.5)	146 (5.8)	23 (0.9)	3.01 (.98)	ปานกลาง

ตาราง 4.13 (ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
3.6 สามารถทำให้ประเทศ ได้รับการยอมรับและมี เกียรติภูมิในเวทีการเมือง ระหว่างประเทศได้	167 (6.7)	542 (21.7)	1,059 (42.4)	564 (22.6)	147 (5.9)	21 (0.8)	3.01 (.98)	ปานกลาง
เฉลี่ย รวม							3.13 (.62)	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์เป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย ในประเด็นความชอบธรรมทางการเมือง พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อประเด็นความชอบธรรมทางการเมือง โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.13$) เมื่อศึกษาในรายประเด็นย่อยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นดังนี้

ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นความชอบธรรมทางการเมืองในตัวผู้นำ โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ผู้นำที่มีอำนาจในสังคมไทยมีการใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ของตน ($\bar{x} = 3.46$) ผู้นำที่มีอำนาจในสังคมไทยใช้อำนาจมาด้วยความถูกต้องตามกฎหมาย ($\bar{x} = 3.28$)

ขณะที่มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้นำที่มีอำนาจในสังคมไทยมีความสามารถในการบริหารประเทศ ($\bar{x} = 3.17$) ผู้นำที่มีอำนาจในสังคมไทยมีการใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม ($\bar{x} = 3.10$) และผู้นำที่มีอำนาจในสังคมไทยมีคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 3.09$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นผู้นำที่มีอำนาจในสังคมไทยมีการใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ของตน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 753 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 739 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นผู้นำที่มีอำนาจในสังคมไทยใช้อำนาจมาด้วยความถูกต้องตามกฎหมาย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 982 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 739 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นผู้นำที่มีอำนาจในสังคมไทยมีความสามารถในการบริหารประเทศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,119 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 631 คน คิดเป็นร้อยละ 25.2 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นผู้นำที่มีอำนาจในสังคมไทยมีการใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,038 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 566 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นผู้นำที่มีอำนาจในสังคมไทยมีคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,038 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 588 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นความชอบธรรมทางการเมืองของรัฐบาล โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ รัฐบาลมีความถูกต้องตามกฎหมาย และรัฐบาลบริหารประเทศโดยมุ่งผลประโยชน์ส่วนตน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 3.28$) รัฐบาลมีความสามารถเพียงพอในการบริหารประเทศ ($\bar{x} = 3.11$) รัฐบาลมีความโปร่งใสและซื่อสัตย์ยุติธรรมในการบริหารประเทศ ($\bar{x} = 3.02$) รัฐบาลบริหารประเทศโดยมุ่งผลประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{x} = 2.97$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นรัฐบาลมีความถูกต้องตามกฎหมาย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,061 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 765 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นรัฐบาลบริหารประเทศโดยมุ่งผลประโยชน์ส่วนตน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 931 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 689 คน คิดเป็นร้อยละ 27.6 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นรัฐบาลมีความสามารถเพียงพอในการบริหารประเทศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,235 คน คิดเป็นร้อยละ 49.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 544 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นรัฐบาลมีความโปร่งใสและซื่อสัตย์ยุติธรรมในการบริหารประเทศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,081 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 538 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นรัฐบาลบริหารประเทศโดยมุ่งผลประโยชน์ส่วนรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,027 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 502 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 เห็นด้วยในระดับมาก

ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นความชอบธรรมทางการเมืองของระบบการเมือง โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ระบบการเมืองไทยมีความถูกต้องตามกฎหมาย ($\bar{x} = 3.24$) ระบบการเมืองไทยมีความเหมาะสมกับสังคมไทย ($\bar{x} = 3.09$) ระบบการเมืองไทยสามารถให้หลักประกันสิทธิ

เสรีภาพ และความเสมอภาคแก่ประชาชน ($\bar{x} = 3.03$) ระบบการเมืองไทยสามารถรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศได้ และระบบการเมืองไทยสามารถทำให้ประเทศได้รับการยอมรับและมีเกียรติภูมิในเวทีการเมืองระหว่างประเทศได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 3.01$) และระบบการเมืองไทยสามารถตอบสนองต่อผลประโยชน์ของคนส่วนรวมได้ ($\bar{x} = 2.96$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นระบบการเมืองไทยมีความถูกต้องตามกฎหมาย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,130 คน คิดเป็นร้อยละ 45.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 684 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นระบบการเมืองไทยมีความเหมาะสมกับสังคมไทย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,141 คน คิดเป็นร้อยละ 45.6 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 553 คน คิดเป็นร้อยละ 22.1 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นระบบการเมืองไทยสามารถให้หลักประกันสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคแก่ประชาชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,078 คน คิดเป็นร้อยละ 43.1 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 547 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 เห็นด้วยในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นระบบการเมืองไทยสามารถรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,081 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 563 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 เห็นด้วยในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นระบบการเมืองไทยสามารถทำให้ประเทศได้รับการยอมรับและมีเกียรติภูมิในเวทีการเมืองระหว่างประเทศได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,059 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 564 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 เห็นด้วยในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นระบบการเมืองไทยสามารถตอบสนองต่อผลประโยชน์ของคนส่วนรวมได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,062 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 584 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 เห็นด้วยในระดับน้อย

ในส่วนเป้าหมายของการพัฒนาการทางการเมืองในประเด็นความชอบธรรมทางการเมือง เมื่อพิจารณาจากเงื่อนไขหลัก 3 ประการ คือ ความชอบธรรมในตัวผู้นำทางการเมือง ความชอบธรรมของรัฐบาล และความชอบธรรมของระบบการเมือง ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า

1. ความชอบธรรมในระบบการเมือง มีพัฒนาการที่ดีขึ้นบ้างในเรื่องของความถูกต้องตามกฎหมาย ความสามารถตอบสนองต่อผลประโยชน์ของคนส่วนรวม เนื่องจากนับตั้งแต่หลังการปฏิรูปการเมือง

พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา พรรคการเมืองเกือบทุกพรรคได้มีลักษณะการเสนอนโยบายในลักษณะนโยบายประชานิยมทำให้ประชาชน โดยเฉพาะชนชั้นกลางลงมา รู้สึกว่ารัฐบาลตอบสนองผลประโยชน์ของส่วนรวมดีกว่ารัฐบาลไทยในอดีต แต่ก็มีบางกลุ่มเห็นว่านโยบายประชานิยมจะเป็นส่วนที่สร้างปัญหาให้สังคมไทยต่อไปในอนาคต และจากนโยบายประชานิยมดังกล่าวกลับก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประชาชนกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกันและเป็นสิ่งที่สามารถบั่นทอนความชอบธรรมของรัฐบาลได้ทั้งจากผู้สนับสนุนและผู้คัดค้านนโยบายประชานิยม

ปัญหาความชอบธรรมในระบบการเมืองที่สำคัญ คือ สังคมไทยเป็นสังคมที่ยึดถือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่ในทางปฏิบัติระบบการเมืองไทยต้องประสบกับปัญหาอย่างมากในเรื่องของความรู้ความเข้าใจและการยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริงของคนในชาติ สังคมไทยมีลักษณะหลายประการที่ไม่เอื้ออำนวยหรือไม่สอดคล้องกับการมีระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย อาทิ การมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมการมีส่วนร่วม การมีระบบอุปถัมภ์ เน้นการเล่นพรรคเล่นพวก ระบบเครือญาติ ให้ความสำคัญและความนับถือแก่คนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจยังไม่คำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคอย่างแท้จริง ยังมีความเหลื่อมล้ำในเชิงโครงสร้างทั้งทางโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม การไม่คำนึงถึงหลักเหตุผลและข้อเท็จจริง สิ่งเหล่านี้ทำให้ระบบการเมืองไทยขาดความชอบธรรม และก่อให้เกิดความขัดแย้งทั้งในเชิงความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง และการตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับระบบการเมืองไทยที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน การเกิดความขัดแย้งดังกล่าวบั่นทอนสถาบันทางการเมืองอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นพรรคการเมือง รัฐสภา รัฐบาล และส่งผลกระทบต่อความสามารถในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ และความสามารถในการทำให้ประเทศได้รับการยอมรับและมีเกียรติภูมิในเวทีการเมืองระหว่างประเทศอีกด้วย

2. ความชอบธรรมของรัฐบาล ก็จะมีปรากฏในลักษณะเดียวกันกับในกรณีของความชอบธรรมในตัวผู้นำทางการเมือง ในเรื่องของความถูกต้องตามกฎหมายนั้นนับตั้งแต่หลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 จนถึงรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะถูกตั้งคำถามในเรื่องนี้อย่างมาก เนื่องจากมีความขัดแย้งกันในเรื่องของที่มา วิธีการจัดตั้งรัฐบาล ซึ่งถูกมองว่ามีความถูกต้องตามกฎหมายแต่ขาดความชอบธรรมทางการเมือง ในเรื่องของการบริหารประเทศ เนื่องจากการจัดตั้งรัฐบาลของไทยมาจากการเจรจาต่อรองระหว่างพรรคการเมือง และผู้ที่จะได้รับตำแหน่งเป็นคณะรัฐมนตรีมักจะมาจากผู้ที่เป็นนายทุนสนับสนุนพรรคการเมืองหรือเป็นหัวหน้ากลุ่มในพรรคการเมือง ดังนั้นรัฐบาลจึงไม่ได้มาจากคนที่มีความรู้ความสามารถที่จะสามารถบริหารประเทศได้อย่างแท้จริง การบริหารประเทศก็จะมีปัญหาในเรื่องของความโปร่งใสและซื่อสัตย์ยุติธรรมในการบริหารประเทศ และการคำนึงถึงประโยชน์ของตนและพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ของส่วนรวม

3. ความชอบธรรมในตัวผู้นำทางการเมือง เมื่อพิจารณาจากความถูกต้องของการได้มาซึ่งอำนาจตามกฎหมาย ความสามารถในการบริหารประเทศ ความมีคุณธรรมจริยธรรมและการใช้อำนาจเพื่อ

ประโยชน์ส่วนรวมหรือส่วนตน พบว่ามีพัฒนาการที่ดีขึ้นมาบ้างเล็กน้อยในส่วนของความถูกต้องของการได้มาซึ่งอำนาจตามกฎหมาย เนื่องจากกฎหมายได้มีการปรับปรุงในเรื่องคุณสมบัติ กลไก วิธีการได้มาซึ่งอำนาจของผู้นำทางการเมืองและวิธีการถอดถอนผู้นำทางการเมืองไว้ชัดเจนขึ้น และสามารถดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้ ในเรื่องความรู้ความสามารถของผู้นำทางการเมืองในระยะหลังจะมีผู้นำทางการเมืองที่มีความรู้ความสามารถเพิ่มมากขึ้นซึ่งสามารถส่งผลต่อการบริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในเรื่องความชอบธรรมในตัวผู้นำทางการเมืองของไทยยังประสบกับปัญหามากอันเป็นผลมาจากสังคมไทยยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการซื้อสิทธิ์ขายเสียงของนักการเมืองได้ รวมถึงการมีลักษณะสังคมภายใต้ระบบอุปถัมภ์ การได้มาซึ่งผู้นำทางการเมืองในทางปฏิบัติจึงยังไม่สามารถกล่าวได้ว่าผู้นำทางการเมืองได้อำนาจมาโดยบริสุทธิ์อย่างแท้จริง และเป็นการยากที่จะได้ผู้นำทางการเมืองที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ผู้นำทางการเมืองที่ได้มาจึงมักจะเป็นผู้นำที่มีหรือหวังผลประโยชน์แอบแฝงจากความเป็นผู้นำทางการเมืองของตน และมักจะมีการดำเนินการในหลายๆ เรื่อง โดยเฉพาะการดำเนินการผ่านกระบวนการนโยบายสาธารณะเพื่อมุ่งหวังผลประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องเป็นที่ตั้งมากกว่าผลประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งนำมาสู่การเกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ผลที่ตามคือการสะท้อนให้เห็นถึงการขาดคุณธรรมจริยธรรมของผู้นำทางการเมืองของไทย

ตาราง 4.14 ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
1. ระบบการเมืองมีความสามารถหรือสมรรถนะ								
1.1 การระดมทรัพยากรทาง วัตถุม่าใช้	178 (7.1)	609 (24.4)	1,045 (41.8)	531 (21.2)	108 (4.3)	29 (1.2)	3.09 (.96)	ปานกลาง
1.2 การระดมทรัพยากรทาง มนุษย์มาใช้	153 (6.1)	574 (23.0)	1,032 (41.3)	616 (24.6)	101 (4.0)	24 (1.0)	3.03 (.94)	ปานกลาง
1.3 ความสามารถของรัฐบาล ในการให้คนปฏิบัติตาม กฎระเบียบ	162 (6.5)	543 (21.7)	1,044 (41.8)	587 (23.5)	144 (5.8)	20 (0.8)	3.00 (.97)	ปานกลาง
1.4 ความสามารถในการ จัดสรรประโยชน์โดย พิจารณาจาก								
1.4.1 ความเหมาะสมใน การจัดสรร ประโยชน์	202 (8.1)	574 (23.0)	1,085 (43.4)	464 (18.6)	138 (5.5)	37 (1.5)	3.10 (.98)	ปานกลาง

ตาราง 4.14 (ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
1.4.2 ความเท่าเทียมใน การจัดสรร ประโยชน์	156 (6.2)	497 (19.9)	1,018 (40.7)	666 (26.6)	134 (5.4)	29 (1.2)	2.95 (.97)	ปานกลาง
1.4.3 ความเป็นธรรมใน การจัดสรร ประโยชน์	139 (5.6)	453 (18.1)	1,053 (42.1)	666 (26.6)	161 (6.4)	28 (1.1)	2.90 (.96)	ปานกลาง
1.5 วิธีการในการแสดง ความสามารถหรือ สมรรถนะของระบบ การเมือง 1.5.1 สมัครงใจ	156 (6.2)	497 (19.9)	1,018 (40.7)	666 (26.6)	134 (5.4)	29 (1.2)	3.14 (.97)	ปานกลาง
1.5.2 บังคับ	139 (5.6)	453 (18.1)	1,053 (42.1)	666 (26.6)	161 (6.4)	28 (1.1)	3.13 (1.01)	ปานกลาง
เฉลี่ย รวม							3.04 (.68)	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์เป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย ในประเด็นความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อประเด็นความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.04$) เมื่อศึกษาในรายประเด็นย่อยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น ดังนี้

ประเด็นระบบการเมืองมีความสามารถหรือสมรรถนะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น คือ ระบบการเมืองมีความสามารถในการจัดสรรประโยชน์โดยพิจารณาจากความเหมาะสมในการจัดสรรประโยชน์ ($\bar{x} = 3.10$) ระบบการเมืองมีความสามารถในการจัดสรรประโยชน์โดยพิจารณาจากความเท่าเทียมในการจัดสรรประโยชน์ ($\bar{x} = 2.95$) และระบบการเมืองมีความสามารถในการจัดสรรประโยชน์โดยพิจารณาจากความเป็นธรรมในการจัดสรรประโยชน์ ($\bar{x} = 2.90$)

นอกจากนี้ระบบการเมืองยังมีความสามารถในการระดมทรัพยากรทางวัตถุมาใช้ ($\bar{x} = 3.09$) ความสามารถในการระดมทรัพยากรทางมนุษย์มาใช้ ($\bar{x} = 3.03$) และความสามารถของรัฐบาลในการให้คนปฏิบัติตามกฎระเบียบ ($\bar{x} = 3.00$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นความสามารถของระบบการเมืองในการจัดสรรประโยชน์โดยพิจารณาจากความเหมาะสมในการจัดสรรประโยชน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,085 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 574 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นความสามารถของระบบการเมืองในการจัดสรรประโยชน์โดยพิจารณาจากความเท่าเทียมในการจัดสรรประโยชน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,018 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 666 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 เห็นด้วยในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นความสามารถของระบบการเมืองในการจัดสรรประโยชน์โดยพิจารณาจากความเป็นธรรมในการจัดสรรประโยชน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,053 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 666 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 เห็นด้วยในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นความสามารถของระบบการเมืองในการระดมทรัพยากรทางวัตถุดิบมาใช้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,045 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 609 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นความสามารถของระบบการเมืองในการระดมทรัพยากรทางมนุษย์มาใช้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,032 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 616 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 เห็นด้วยในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นความสามารถของรัฐบาลในการให้คนปฏิบัติตามกฎระเบียบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,044 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 587 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 เห็นด้วยในระดับน้อย

ประเด็นวิธีการในการแสดงความสามารถหรือสมรรถนะของระบบการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ วิธีการสมัครใจ ($\bar{x} = 3.14$) และวิธีการบังคับ ($\bar{x} = 3.12$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นวิธีการในการแสดงความสามารถหรือสมรรถนะของระบบการเมืองด้วยวิธีการสมัครใจ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,018 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 666 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 เห็นด้วยในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นวิธีการในการแสดงความสามารถหรือสมรรถนะของระบบการเมืองด้วยวิธีการบังคับ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,053 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 666 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 เห็นด้วยในระดับน้อย

ในส่วนเป้าหมายของการพัฒนาการทางการเมืองไทยในประเด็นความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง ซึ่งพิจารณาจากการแสดงบทบาทของรัฐเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่ายังไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากนัก มีการระดมทรัพยากรทางวัตถุมาใช้มาก และมีการพึ่งพิงต่างชาติสูง การระดมทรัพยากรมนุษย์มาใช้ มีการปรับปรุงดีขึ้นในระดับหนึ่งจากการปฏิรูประบบราชการแต่ก็ยังไม่สามารถจัดระบบอุปถัมภ์ได้ รัฐบาลไม่มีความสามารถในการให้คนปฏิบัติตามกฎระเบียบ ยังมีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย ในเรื่องของการจัดสรรประโยชน์รัฐบาลยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ยังมีความเหลื่อมล้ำกันมากทั้งในเชิงโครงสร้างทางชนชั้นและพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ (ภูมิภาค) และการแบ่งสรรผลประโยชน์เป็นเรื่องของการเจรจาต่อรองเพื่อผลประโยชน์ในเชิงการเมืองระหว่างนักการเมืองและพรรคการเมืองเป็นหลัก จึงกล่าวได้ว่าการจัดสรรประโยชน์โดยรัฐบาลยังไม่มีที่เหมาะสม ไม่มีความเท่าเทียมและความเป็นธรรม

ตาราง 4.15 ความเป็นสถาบันทางการเมือง

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
1. ลักษณะของพรรคการเมือง								
1.1 เป็นพรรคของประชาชน อย่างแท้จริง	165 (6.6)	528 (21.1)	900 (36.0)	677 (27.1)	190 (7.6)	40 (1.6)	2.92 (1.03)	ปานกลาง
1.2 มีการดำเนินการอย่าง ต่อเนื่องยาวนาน	195 (7.8)	514 (20.6)	1,009 (40.4)	619 (24.8)	140 (5.6)	23 (0.9)	3.00 (1.00)	ปานกลาง
1.3 มีความสามารถในการ ปรับตัว	175 (7.0)	574 (23.0)	972 (38.9)	616 (24.6)	137 (5.5)	26 (1.0)	3.01 (.99)	ปานกลาง
1.4 ความเป็นอันหนึ่งอัน เดียวกัน	152 (6.1)	485 (19.4)	944 (37.8)	651 (26.0)	235 (9.4)	33 (1.3)	2.87 (1.03)	ปานกลาง
1.5 มีการจัดโครงสร้างชัดเจน โดยแบ่งโครงสร้างให้มี ความชำนาญเฉพาะอย่าง	158 (6.3)	515 (20.6)	1,030 (41.2)	595 (23.8)	166 (6.6)	36 (1.4)	2.96 (.99)	ปานกลาง

ตาราง 4.15 (ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
2. สามารถปรับตัวและตอบสนองต่อกระแสโลกาภิวัตน์ของสถาบันทางการเมืองของไทย เช่น รัฐบาล รัฐสภา พรรคการเมือง และระบบราชการ เป็นต้น	152 (6.1)	576 (23.0)	1,102 (44.1)	534 (21.4)	112 (4.5)	24 (1.0)	3.05 (.93)	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม							2.97 (.77)	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์เป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย ในประเด็นความเป็นสถาบันทางการเมือง พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อประเด็นความเป็นสถาบันทางการเมือง โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.97$) เมื่อศึกษาในรายประเด็นย่อยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น ดังนี้

ประเด็นลักษณะของพรรคการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น คือ มีความสามารถในการปรับตัว ($\bar{x} = 3.01$) มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องยาวนาน ($\bar{x} = 3.00$) มีการจัดโครงสร้างชัดเจน โดยแบ่งโครงสร้างให้มีความชำนาญเฉพาะอย่าง ($\bar{x} = 2.96$) เป็นพรรคของประชาชนอย่างแท้จริง ($\bar{x} = 2.92$) และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ($\bar{x} = 2.87$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นพรรคการเมืองมีความสามารถในการปรับตัว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 972 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 616 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 เห็นด้วยในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นพรรคการเมืองมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องยาวนาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,009 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 619 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 เห็นด้วยในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นพรรคการเมืองมีการจัดโครงสร้างชัดเจน โดยแบ่งโครงสร้างให้มีความชำนาญเฉพาะอย่าง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,030 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 595 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 เห็นด้วยในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นพรรคการเมืองเป็นพรรคของประชาชนอย่างแท้จริง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 900 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 677 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 เห็นด้วยในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นพรรคการเมืองมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 944 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 615 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 เห็นด้วยในระดับน้อย

ประเด็นความสามารถปรับตัวและตอบสนองต่อกระแสโลกาภิวัตน์ของสถาบันทางการเมืองของไทย พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าความสามารถปรับตัวและตอบสนองต่อกระแสโลกาภิวัตน์ของสถาบันทางการเมืองของไทย เช่น รัฐบาล รัฐสภา พรรคการเมือง และระบบราชการ เป็นต้น โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.05$)

โดยผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,102 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 576 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 เห็นด้วยในระดับมาก

ในส่วนเป้าหมายของการพัฒนาการเมืองในประเด็นความเป็นสถาบันทางการเมือง ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เน้นให้ความสำคัญกับความเป็นสถาบันของพรรคการเมืองมากกว่าสถาบันทางการเมืองอื่นๆ และเห็นว่าพรรคการเมืองของไทยบรรลุความเป็นสถาบันทางการเมืองในระดับปานกลาง อาจมีพัฒนาการดีขึ้นในเรื่องของการจัดโครงสร้างภายในพรรคที่มีลักษณะการจัดโครงสร้างอย่างเป็นระบบมากขึ้นกว่าในอดีต การมีสมาชิกพรรค สาขาพรรค และการประชุมพรรคมากขึ้น อย่างไรก็ตามพรรคการเมืองไทยยังมีจุดอ่อนอยู่มากในฐานะความเป็นสถาบันทางการเมือง คือ พรรคการเมืองยังไม่มีความเป็นพรรคของประชาชนอย่างแท้จริง เนื่องจากการเกิดขึ้นของพรรคการเมืองก็ยังคงเกิดจากกลุ่มนายทุน ยังไม่สามารถมีพรรคการเมืองใดที่เกิดขึ้นจากมวลชนได้ การมีสมาชิกพรรคมากขึ้นเกิดจากการระดมด้วยวิธีการต่างๆ ของกลุ่มผู้มีอิทธิพลในพรรคมากกว่าจะเกิดจากความสำนึกทางการเมืองของประชาชนอย่างแท้จริง สมาชิกพรรคซึ่งไม่ได้อยู่ในคณะกรรมการบริหารพรรคหรือมีสถานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่สามารถมีส่วนในการกำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินการของพรรค การดำเนินการของพรรคการเมืองยังไม่สามารถกล่าวได้ว่าการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและยาวนาน โดยเฉพาะภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ พ.ศ. 2550 ได้เกิดกรณีการที่พรรคการเมืองถูกยุบหลายพรรค การจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นมาใหม่หรือการดำรงอยู่ของพรรคการเมืองยังขึ้นอยู่กับกลุ่มนายทุนเจ้าของพรรคเป็นสำคัญ และแม้จะมีการจัดโครงสร้างภายในพรรคที่เป็นระบบมากขึ้น แต่สมาชิกที่จะสามารถดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคได้มักจะจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มนายทุนเจ้าของพรรคหรือผู้ใกล้ชิดเท่านั้น และอำนาจการตัดสินใจอย่างแท้จริงจะอยู่ที่นายทุนเจ้าของพรรคเป็นหลัก ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพรรค

การเมืองมีน้อยในแต่ละพรรคการเมืองมักมีการแตกแยกออกเป็นกลุ่มย่อยๆ หลายกลุ่ม ทำให้พรรคการเมืองขาดความเข้มแข็ง นอกจากนี้พรรคการเมืองไทยรวมทั้งสถาบันทางการเมืองของไทยอื่นๆ เช่น รัฐสภา ระบบราชการ เป็นต้น ยังมีความสามารถในการปรับตัวและตอบสนองต่อโลกาภิวัตน์น้อย แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงในบริบททั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมทั้งระดับโลกและระดับประเทศ แต่สถาบันทางการเมืองของไทยก็ยังคงลักษณะพฤติกรรมเช่นเดิมที่เคยเป็นมา กลุ่มคนที่มีอำนาจและบทบาทในสถาบันทางการเมืองก็ยังจำกัดอยู่เฉพาะในแวดวงเครือญาติและพวกพ้องของกลุ่มคนที่เคยมีอำนาจและบทบาทมาแต่เดิม ปัญหาของสถาบันทางการเมืองไทยจึงยังวนเวียนอยู่แต่ในปัญหาเดิมๆ เช่นที่เคยเป็นมาในอดีต

ตาราง 4.16 ความทันสมัยทางการเมือง

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
1. ลักษณะของภาครัฐ								
1.1 มีอำนาจจำกัดภายใต้ กฎหมายและการบริหาร การปกครองเป็นไปตาม รัฐธรรมนูญ	167 (6.7)	639 (25.6)	1,072 (42.9)	491 (19.6)	101 (4.0)	30 (1.2)	3.11 (.94)	ปานกลาง
1.2 มีอำนาจจำกัดในการรुकกล้า สิทธิเสรีภาพของ ประชาชน	192 (7.7)	578 (23.1)	1,104 (44.2)	519 (20.8)	84 (3.4)	23 (0.9)	3.11 (.94)	ปานกลาง
1.3 เปิดโอกาสให้ประชาชน กลุ่ม องค์กรต่างๆ เข้ามี ส่วนร่วมในกระบวนการ ทำงานอย่างจริงจัง	159 (6.4)	518 (20.7)	1,108 (44.3)	562 (22.5)	131 (5.2)	22 (0.9)	3.00 (.95)	ปานกลาง
1.4 มีการประกาศข้อมูล ข่าวสารทางราชการผล การดำเนินการข้อมูล โครงการที่จะกระทบต่อ ประชาชนเป็นประจำ	214 (8.6)	628 (25.1)	1,056 (42.2)	484 (19.4)	97 (3.9)	21 (0.8)	3.15 (.96)	ปานกลาง
2. ประสิทธิภาพการทำหน้าที่ของ องค์กรอิสระ								
2.1 ควบคุมความชอบด้วย กฎหมายของการ ดำเนินงานของภาครัฐ	183 (7.3)	655 (26.2)	1,060 (42.4)	455 (18.2)	122 (4.9)	25 (1.0)	3.13 (.96)	ปานกลาง

ตาราง 4.16 (ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็น							แปลผล
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{x}$ (S.D.)	
2.2 ควบคุม ตรวจสอบความ ประพฤติของนักรการเมือง และถอดถอนนักรการเมือง	187 (7.5)	651 (26.0)	982 (39.3)	508 (20.3)	153 (6.1)	19 (0.8)	3.09 (1.00)	ปานกลาง
เฉลี่ย รวม							3.10 (.69)	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์เป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย ในประเด็นความทันสมัยทางการเมือง พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อประเด็นความทันสมัยทางการเมือง โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.10$) เมื่อศึกษาในรายประเด็นย่อยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น ดังนี้

ประเด็นลักษณะของภาครัฐ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น คือ มีการประกาศข้อมูลข่าวสารทางราชการผลการดำเนินการข้อมูลโครงการที่จะกระทบต่อประชาชนเป็นประจำ ($\bar{x} = 3.15$) มีอำนาจจำกัดภายใต้กฎหมายและการบริหารการปกครองเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ และมีอำนาจจำกัดในการรुकล้าสิทธิเสรีภาพของประชาชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 3.11$) และเปิดโอกาสให้ประชาชน กลุ่ม องค์กรต่างๆ เข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานอย่างจริงจัง ($\bar{x} = 3.00$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นลักษณะของภาครัฐมีการประกาศข้อมูลข่าวสารทางราชการผลการดำเนินการข้อมูลโครงการที่จะกระทบต่อประชาชนเป็นประจำ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,056 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 628 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นลักษณะของภาครัฐมีอำนาจจำกัดภายใต้กฎหมายและการบริหารการปกครองเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,072 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 639 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นลักษณะของภาครัฐมีอำนาจจำกัดในการรुकล้าสิทธิเสรีภาพของประชาชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,104 คน คิดเป็นร้อยละ 44.2 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 578 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นลักษณะของภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชน กลุ่ม องค์กรต่างๆ เข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานอย่างจริงจัง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,108 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 562 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 เห็นด้วยในระดับน้อย

ประเด็นประสิทธิภาพการทำหน้าที่ขององค์กรอิสระ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ การควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการดำเนินงานของภาครัฐ ($\bar{x} = 3.13$) และการควบคุม ตรวจสอบความประพฤติของนักการเมืองและถอดถอนนักการเมือง ($\bar{x} = 3.09$)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นประสิทธิภาพการทำหน้าที่ขององค์กรอิสระด้วยการควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการดำเนินงานของภาครัฐพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 1,060 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 655 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 เห็นด้วยในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดประเด็นประสิทธิภาพการทำหน้าที่ขององค์กรอิสระด้วยการควบคุม ตรวจสอบความประพฤติของนักการเมืองและถอดถอนนักการเมืองพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 982 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 เห็นด้วยในระดับปานกลาง และอีกจำนวน 651 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 เห็นด้วยในระดับมาก

ในส่วนเป้าหมายของการพัฒนาการทางการเมืองในประเด็นความทันสมัยทางการเมือง ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า นับตั้งแต่ พ.ศ. 2540 มีพัฒนาการในเรื่องนี้ดีขึ้นบ้าง โดยเฉพาะการปฏิรูประบบราชการที่ทำให้ข้าราชการได้ตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่และบทบาทดีขึ้น มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ลดความเป็นเจ้าขุนมูลนายเช่นในอดีตให้น้อยลง มีการจัดทำกฎหมายที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานของภาครัฐในลักษณะต่างๆ มากขึ้น มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางการ และสามารถตรวจสอบและร้องเรียนการทำงานของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่รัฐได้ในระดับหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติภาครัฐยังสามารถใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการรุกล้ำสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ โดยเฉพาะในหลายกรณีที่ไม่มีความหมายที่มีครอบคลุมและมีความชัดเจนเพียงพอ ทำให้รัฐบาลสามารถอาศัยช่องโหว่ของกฎหมายและการที่มีอำนาจเหนือข้าราชการ ใช้ข้าราชการเป็นเครื่องมือในการรุกล้ำสิทธิของประชาชนได้ ในเรื่องการเปิดโอกาสให้ประชาชน กลุ่ม องค์กรต่างๆ เข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานอย่างจริงจังเป็นเพียงทฤษฎี ในทางปฏิบัติประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักถึงบทบาทที่ควรจะเป็นของตนในเรื่องนี้ และกลไกการดำเนินการก็มีกระบวนการยุ่งยากเกินกว่าจะจูงใจให้ประชาชน

สนใจเข้าร่วม ในเรื่องของข้อมูลข่าวสารภาครัฐยังสามารถควบคุมการสื่อสารได้ในระดับที่ยังค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในกรณีข้อมูลข่าวสารทางราชการ และภาครัฐยังไม่ได้ให้ความสำคัญอย่างจริงจังในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการดำเนินการต่างๆ ของภาครัฐ

ในประเด็นประสิทธิภาพขององค์กรอิสระในการควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการดำเนินงานของภาครัฐ และการควบคุม ตรวจสอบความประพฤติของนักการเมืองและการถอดถอนนักการเมือง ในทางทฤษฎีนับว่ามีพัฒนาการดีขึ้นมากนับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ พ.ศ. 2540 และฉบับ พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้มีองค์กรอิสระที่มีอำนาจหน้าที่และบทบาทในการควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการดำเนินงานของภาครัฐ และการควบคุมตรวจสอบความประพฤติของนักการเมือง และการถอดถอนนักการเมือง แต่ยังไม่ปรากฏผลในการดำเนินการในภาคปฏิบัติไม่มากนัก และมีปัญหาในเรื่องของความเชื่อมั่นที่ประชาชนมีต่อองค์กรอิสระ ประชาชนบางส่วนมองว่าองค์กรอิสระขาดความเป็นอิสระในการดำเนินการอย่างแท้จริง นักการเมืองสามารถแทรกแซงองค์กรอิสระได้ นับตั้งแต่ในกระบวนการสรรหาผู้เข้ามาเป็นกรรมการขององค์กรอิสระและกระบวนการพิจารณาตัดสิน ประชาชนบางส่วนเห็นว่าการตรวจสอบความประพฤติของนักการเมืองและการถอดถอนนักการเมืองไม่สามารถส่งผลให้นักการเมืองปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ และไม่ได้ช่วยแก้ไขปัญหาวางการเมืองที่เกิดจากพฤติกรรมของนักการเมือง เพราะนักการเมืองที่ถูกถอดถอนหรือถูกลงโทษตามกระบวนการพิจารณาขององค์กรอิสระยังสามารถหาวิธีการที่ทำให้ตนยังมีอิทธิพลครอบงำการตัดสินใจและการดำเนินการของพรรคการเมืองได้

การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ประกอบด้วยการหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับองค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย และความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองกับเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับองค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมือง ปรากฏตามตาราง 4.17-4.22

ตาราง 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองกับองค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย

องค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย	Pearson's r
-ความเท่าเทียม	.355*
-ความสามารถของระบบการเมือง	.414*
-การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่าง	.482*
-ลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการทางการเมืองแล้ว	.406*

*p<.01

จากตาราง 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองกับองค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย พบว่า การให้ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับความเท่าเทียม ความสามารถของระบบการเมือง การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่าง และลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการทางการเมืองแล้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างการไปใช้สิทธิเลือกตั้งกับองค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย

องค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย	Pearson's r
-ความเท่าเทียม	.352*
-ความสามารถของระบบการเมือง	.322*
-การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่าง	.383*
-ลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการทางการเมืองแล้ว	.298*

*p<.01

จากตาราง 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างการไปใช้สิทธิเลือกตั้งกับองค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย พบว่า การไปใช้สิทธิเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับความเท่าเทียม ความสามารถของระบบการเมือง การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่าง และลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการทางการเมืองแล้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง อาชีพ
พรรคการเมือง องค์การพัฒนาเอกชน กับองค์ประกอบของพัฒนาการทาง
การเมืองไทย

องค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย	Pearson's r
-ความเท่าเทียม	.285*
-ความสามารถของระบบการเมือง	.347*
-การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่าง	.366*
-ลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการเมืองแล้ว	.363*

*p<.01

จากตาราง 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมืองกับ
องค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย พบว่า การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมืองมี
ความสัมพันธ์กับความเท่าเทียม ความสามารถของระบบการเมือง การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้ม
ีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่าง และลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการเมืองแล้ว
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างการให้คำวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรค
การเมืองและรัฐบาลกับองค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย

องค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย	Pearson's r
-ความเท่าเทียม	.388*
-ความสามารถของระบบการเมือง	.430*
-การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่าง	.486*
-ลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการเมืองแล้ว	.406*

*p<.01

จากตาราง 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างการให้คำวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรค
การเมืองและรัฐบาลกับองค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย พบว่า การให้คำวิพากษ์วิจารณ์ต่อการ
ดำเนินการของพรรคการเมืองและรัฐมีความสัมพันธ์กับความเท่าเทียม ความสามารถของระบบการเมือง
การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่าง และลักษณะทางสังคมที่
มีการพัฒนาการเมืองแล้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างการให้การสนับสนุนพรรคการเมืองกับองค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย

องค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย	Pearson's r
-ความเท่าเทียม	.285*
-ความสามารถของระบบการเมือง	.460*
-การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่าง	.437*
-ลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการเมืองแล้ว	.439*

*p<.01

จากตาราง 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างการให้การสนับสนุนพรรคการเมืองกับองค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย พบว่า การให้การสนับสนุนพรรคการเมืองมีความสัมพันธ์กับความเท่าเทียม ความสามารถของระบบการเมือง การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่าง และลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการเมืองแล้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.22 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติกับองค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย

องค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย	Pearson's r
-ความเท่าเทียม	.330*
-ความสามารถของระบบการเมือง	.388*
-การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่าง	.422*
-ลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการเมืองแล้ว	.393*

*p<.01

จากตาราง 4.22 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติกับองค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติมีความสัมพันธ์กับความเท่าเทียม ความสามารถของระบบการเมือง การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่าง และลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการเมืองแล้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางในภาคตะวันออก-
เฉียงเหนือกับเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย ปรากฏตามตาราง 4.23-4.28

ตาราง 4.23 ความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองกับเป้าหมาย
ของพัฒนาการทางการเมืองไทย

เป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย	Pearson's r
-ความมีเสถียรภาพทางการเมือง	.523*
-ความชอบธรรมทางการเมือง	.481*
-ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง	.475*
-ความเป็นสถาบันทางการเมือง	.455*
-ความทันสมัยทางการเมือง	.396*

*p<.01

จากตาราง 4.23 ความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองกับ
เป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย พบว่า การให้ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองมี
ความสัมพันธ์กับ ความมีเสถียรภาพทางการเมือง ความชอบธรรมทางการเมือง ความมีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผลทางการเมือง ความเป็นสถาบันทางการเมือง และความทันสมัยทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.24 ความสัมพันธ์ระหว่างการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งกับเป้าหมายของพัฒนาการทาง
การเมืองไทย

เป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย	Pearson's r
-ความมีเสถียรภาพทางการเมือง	.425*
-ความชอบธรรมทางการเมือง	.319*
-ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง	.230*
-ความเป็นสถาบันทางการเมือง	.187*
-ความทันสมัยทางการเมือง	.289*

*p<.01

จากตาราง 4.24 ความสัมพันธ์ระหว่างการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งกับเป้าหมายของพัฒนาการทาง
การเมืองไทย พบว่า การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับ ความมีเสถียรภาพทางการเมือง ความชอบธรรม
ทางการเมือง ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง ความเป็นสถาบันทางการเมือง และความ
ทันสมัยทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.25 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง อาชีพ
 พรรคการเมือง องค์การพัฒนาเอกชน กับเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย

เป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย	Pearson's r
-ความมีเสถียรภาพทางการเมือง	.400*
-ความชอบธรรมทางการเมือง	.392*
-ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง	.488*
-ความเป็นสถาบันทางการเมือง	.503*
-ความทันสมัยทางการเมือง	.415*

* $p < .01$

จากตาราง 4.25 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมืองกับ
 เป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย พบว่า การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมืองมี
 ความสัมพันธ์กับ ความมีเสถียรภาพทางการเมือง ความชอบธรรมทางการเมือง ความมีประสิทธิภาพและ
 ประสิทธิภาพผลทางการเมือง ความเป็นสถาบันทางการเมือง และความทันสมัยทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.26 ความสัมพันธ์ระหว่างการให้คำวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของ
 พรรคการเมืองและรัฐบาลกับเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย

เป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย	Pearson's r
-ความมีเสถียรภาพทางการเมือง	.526*
-ความชอบธรรมทางการเมือง	.461*
-ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง	.427*
-ความเป็นสถาบันทางการเมือง	.390*
-ความทันสมัยทางการเมือง	.473*

* $p < .01$

จากตาราง 4.26 ความสัมพันธ์ระหว่างการให้คำวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรค
 การเมืองและรัฐบาลกับเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย พบว่า การให้คำวิพากษ์วิจารณ์ต่อการ
 ดำเนินการของพรรคการเมืองและรัฐมีความสัมพันธ์กับ ความมีเสถียรภาพทางการเมือง ความชอบธรรม
 ทางการเมือง ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง ความเป็นสถาบันทางการเมือง และความ
 ทันสมัยทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.27 ความสัมพันธ์ระหว่างการให้การสนับสนุนพรรคการเมืองกับเป้าหมายของ
พัฒนาการทางการเมืองไทย

เป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย	Pearson's r
-ความมีเสถียรภาพทางการเมือง	.406*
-ความชอบธรรมทางการเมือง	.458*
-ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง	.504*
-ความเป็นสถาบันทางการเมือง	.539*
-ความทันสมัยทางการเมือง	.423*

* $p < .01$

จากตาราง 4.27 ความสัมพันธ์ระหว่างการให้การสนับสนุนพรรคการเมืองกับเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย พบว่า การให้การสนับสนุนพรรคการเมืองมีความสัมพันธ์กับ ความมีเสถียรภาพทางการเมือง ความชอบธรรมทางการเมือง ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง ความเป็นสถาบันทางการเมือง และความทันสมัยทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.28 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติกับเป้าหมายของ
พัฒนาการทางการเมืองไทย

เป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย	Pearson's r
-ความมีเสถียรภาพทางการเมือง	.390*
-ความชอบธรรมทางการเมือง	.403*
-ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง	.489*
-ความเป็นสถาบันทางการเมือง	.514*
-ความทันสมัยทางการเมือง	.428*

* $p < .01$

จากตาราง 4.28 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติกับเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่ปกติมีความสัมพันธ์กับ ความมีเสถียรภาพทางการเมือง ความชอบธรรมทางการเมือง ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง ความเป็นสถาบันทางการเมือง และความทันสมัยทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมืองไทยกับเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย ปรากฏตามตาราง 4.29-4.32

ตาราง 4.29 ความสัมพันธ์ระหว่างความเท่าเทียมกับเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย

เป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย	Pearson's r
-ความมีเสถียรภาพทางการเมือง	.424*
-ความชอบธรรมทางการเมือง	.514*
-ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง	.478*
-ความเป็นสถาบันทางการเมือง	.437*
-ความทันสมัยทางการเมือง	.511*

* $p < .01$

จากตาราง 4.29 ความสัมพันธ์ระหว่างความเท่าเทียมกับเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย พบว่า ความเท่าเทียมมีความสัมพันธ์กับความมีเสถียรภาพทางการเมือง ความชอบธรรมทางการเมือง ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง ความเป็นสถาบันทางการเมือง และความทันสมัยทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.30 ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของระบบการเมืองกับเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย

เป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย	Pearson's r
-ความมีเสถียรภาพทางการเมือง	.502*
-ความชอบธรรมทางการเมือง	.695*
-ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง	.622*
-ความเป็นสถาบันทางการเมือง	.612*
-ความทันสมัยทางการเมือง	.559*

* $p < .01$

จากตาราง 4.30 ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของระบบการเมืองกับเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย พบว่า ความสามารถของระบบการเมืองมีความสัมพันธ์กับความมีเสถียรภาพทางการเมือง ความชอบธรรมทางการเมือง ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง ความเป็นสถาบันทางการเมือง และความทันสมัยทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.31 ความสัมพันธ์ระหว่างการแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่างกับเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย

เป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย	Pearson's r
-ความมีเสถียรภาพทางการเมือง	.598*
-ความชอบธรรมทางการเมือง	.691*
-ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง	.631*
-ความเป็นสถาบันทางการเมือง	.602*
-ความทันสมัยทางการเมือง	.628*

* $p < .01$

จากตาราง 4.31 ความสัมพันธ์ระหว่างการแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่างกับเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย พบว่า การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะอย่างมีความสัมพันธ์กับความมีเสถียรภาพทางการเมือง ความชอบธรรมทางการเมือง ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง ความเป็นสถาบันทางการเมือง และความทันสมัยทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.32 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการทางการเมืองแล้วกับเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย

เป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย	Pearson's r
-ความมีเสถียรภาพทางการเมือง	.523*
-ความชอบธรรมทางการเมือง	.574*
-ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง	.506*
-ความเป็นสถาบันทางการเมือง	.518*
-ความทันสมัยทางการเมือง	.524*

* $p < .01$

จากตาราง 4.32 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการทางการเมืองแล้วกับเป้าหมายของพัฒนาการทางการเมืองไทย พบว่า ลักษณะทางสังคมที่มีการพัฒนาการทางการเมืองแล้วมีความสัมพันธ์กับความมีเสถียรภาพทางการเมือง ความชอบธรรมทางการเมือง ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเมือง ความเป็นสถาบันทางการเมือง และความทันสมัยทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01